

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnyim: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak évente: 1080, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lejlett több. :: Egyes szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa zerint ::

XLV. évfolyam, 109. szám.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Péntek, 1930. május hó 16.

Megzavart finálé.

Ma délelőtt az előre kicirkalmazott programhoz hűen folyt volna le Aradváros megválasztott tanácsának alakuló közgyűlése, ennek keretében a város új vezetőségének megválasztása, ha a közgyűlés végét nem zavarta volna meg egy oly incidens, amely a magyar nemzeti kisebbség szempontjából bővebb megtárgyalást és megvilágítást kíván.

Ez történt: a tárgysorozat tárgyalása után felemelkedett a 14 magyar városatyá pádsoraiban Barabás Béla dr. és beszélni kezdett. Magyar beszédben akarta leszögezni a magyar párt álláspontját a város új vezetőségével kapcsolatban, de alig mondott pár szót, mikor a liberálistájak tanácstagjai erőteljes karmába kezdtek és viharosan tiltakoztak az ellen, hogy a magyar párt magyar tanács-tagja magyarul mondhassa el véleményét és álláspontját. Barabás Béla dr. vitába akart szállni a magyar nyelvhasználat ellen tüntető liberális tanácstagokkal, de a nagy zajban elveszték szavai és a jelenet azzal a meglepetésszerű akusszal végződött, hogy Vlad korelnök megvonta a szót Barabás Béla dr.-tól.

Az egész incidensnek, amelyet szemmel láthatóan a liberális tanácstagok egy része inszenált, az volt a látszata, hogy Barabás Béla dr.-tól azért vonta meg a szót a közgyűlés korelnöke, mert a magyar tanácstag magyarul beszélt és a liberális tanácstagok a magyar felszólalás ellen indították meg a tüntető offenzívát. Vlad Sándor az Aradi Közlöny munkatársá előtt tett nyilatkozatában megcáfolja ezt a látszatot és kijelenti hogy neki nem a magyar nyelvhasználat ellen volt kifogása, de meg kellett vomnia a szót Barabástól, mert felszólalása nem volt a tárgysorozat pontjai között és mert kerülni akarta azt, hogy a közgyűlés botránnyá fajuljon.

Mivel a nemzeti-parasztpárt az egész választási akciónál korrekt magatartást tanusított a magyar tanácstagokkal szemben és mert Vlad Sándor — akit a kereskedelmi és iparkamaránál viselt elnöki tisztségéből jól ismer a közvélemény és senki se tarthatja a nemzeti türelmetlenség hívének — kijelentését mint akceptabilis magyarizációt fogadjuk akkor, amikor mélyen kell sajnálnunk azt, hogy a város vezetőségének megválasztása körül kialakult harmóniát, amely a város érdekében szükséges harmónikus munkának volt az ígérete és záloga, a mai incidens kissé alterálja.

A város új vezetőségétől függ, hogy ez a mai eset a jövőben meg ne ismétlődjék és ne legyen kiindulási pontja egy olyan, a többségi nemzet és a kisebbség közötti harcnak és torzalkodásnak, mely megakasztója lehet a város érdekeiért és fejlesztéséért folyó komoly és alkotó munkának. A liberálistájaktól is függ, hogy revideálja eljárását és fegyelmezze nemzeti irdulatait, ami joggal elvárható a bucuresti-i liberális kongresszus után, ahol a kisebbségi jogokra nézve történtek ígéretések és ahol a békés együttélés jelszavát is hangsúlyozták, talán politikai elvként, talán taktikai kortesfogásból.

Csak a magyar párton nem mulhat a város tanácsának békéje, mert a magyar párt egész tanácsalakulási magatartásával a béke érdekében tett és adott talán koncessziókat is és mert senki sem kívánhatja a magyar tanácstagoktól azt, hogy tárgyalásaiknál elvessék maguktól a nemzeti kisebbségi létnek legerősebb karakterisztikáját: a magyar nyelvet.

A mai incidens egészen plautibilisan vette felszínre a városi tanácsban a magyar nyelvhasználat kérdését. Ezt a kérdést nem lehet incidensként rendezni és nem lehet jóindulat vagy jóakaratu belátás kérdésévé tenni.

Lupu: „Egy év múlva repülni fognak!”

Vita egy politikai célokra felhasználás hulláért. — Egy képviselő megsértette a tábornokokat. — A szenátus mai ülése.

Bucuresti, május 15.) A kamara mai ülésén Ceasoglu lupista a tegnapi ülés jegyzőkönyve ellen tiltakozik, amelyből kitűnik, hogy a földgáztörvényjavaslat vitáját lezárták. Súlyos mondanivalókat szögezett volna pedig le a javaslattal szemben, amely *alkohoztatja a magánvagyonokat*. Tegnap azért nem akart felszólalni pártja nevében, mert mindössze husz képviselő volt jelen, abból is vagy tizenöt érdekelt. Az ülést direkt meghosszabbították, hogy a javaslat vitáját zárt körben lezárhassák. Pop C. István elnök tiltakozik Ceasoglu szavai ellen és a kamara szavazás után nagy többséggel elfogadja a tegnapi ülés jegyzőkönyvét. Majd Lupu házszabálykérdésben szólal föl:

— En ugyan nem vagyok érdekelve, mint a liberálisok, vagy a kománypárt, amelyek zsiros állásokhoz akarják juttatni hiveiket, de felhívom Pop C. István figyelmét arra, hogy tőle elvárjuk a házszabályok respektálását, ha már azt tegnap Hatieganu alelnök nem tette.

Pop C. István: Hatieganuak szuverén joga volt azt tenni, amit tett. Majd máskor válaszolok Önnek.

Lupu: Nem lehet kitérni a válaszadás elől.

Nagy zaj támad, Lupu folytatja:

— *Egy év múlva nem ülnek ezekben a pádsorokban, repülni fognak.*

A többségiek felugrálnak, a zaj erősödik és csak nehezen ül el.

Buzdugan lupista bejelenti, hogy a bucuresti-i Nemzeti Színháznál a *tagok több hónapja már nem kaptak fizetést*. Egyébként is a színháznál súlyos anarchia uralkodik. Intézkedést kér az illetékes miniszteriumtól.

Mirescu szociálista képviselő az alkotmányra való hivatkozással kéri, hogy a munkásszervezeteknek is legyen jogszerinti szenátoruk. Majd elmondja, hogy a bacau posztógyárban nem respektálják a nyolc órás munkadiót. Előre figyelmezteti a munkügyi minisztert, hogyha nem intézkedik, a munkások elkeseredettsége sztrájkban fog kirobbanni.

Vagaunescu többségi, szigorú szankcióval kéri annak megállapítását, hogy ki a valódi és ki az ál-rokkant. Elmondja, hogy az április 11-iki rokkant tüntetéssel kapcsolatban az ellenzéki lapok a tüntetés áldozataként elparentáltak egy Cristache nevezetű rokkantot. A sirjánál Vaitoianu és Mosoiu tábornokok, mint a háboru hőst emítették fel gyászbeszédekben és ostromozták a kormányt egy hős haláláért. A liberális lapok pedig nagy cikkeket írtak a dologról, természetesen a kormány ellen. Előadja, hogy ő utánajárt a dolognak és megállapította, hogy a Cristache Nicolae dambovitai születésű, 1903-ban született, tehát a háboru kitörésekor még gyermek, aki sohasem volt katona. 1926-ban azonban egy szerencsétlenség következtében rokkant lett és ekkor egy háboruban elhalt bátyja irataival fölcsapott rokkantnak. Há-

Ez az eset beletartozik a kisebbségi jogok intézményes és törvényes rendezésének világába, mert következménye annak, hogy megfelelő törvényes intézkedés hiányában oly jogbizonytalanság fakadhat ma itt, holnap máshol, mely alkalom a konzolidációhoz szükséges békés munka felborítására.

A mai aradi incidens mementó mindama-

sonló esetek elkerülése végett szükségesnek tartja a szelektálást.

Pop C. István: Nehogy később félreértések fordulhassanak elő, kérem Vagaunescu urat és az egész házat, állapítsa meg hogy az elmondottakban a tábornok urakat nem érte sértés.

Több hang: Semmi közünk a tábornokokhoz.

Andre alelnök (Pop C. István felé fordulva): E ház nem tűr el cenzurát.

Pop C. István: Kérem az alelnök urat, respektálja álláspontomat, mert az imént a fülembe sugták, hogy megsértették a tábornokokat. Épen ezért kérem, ismételtén Vagaunescu urat, állapítsa meg, hogy ez nem történt meg.

Vagaunescu: A tábornok uraknak bármikor rendelkezésükre állok, azoknak a tábornokoknak, akik egy ábravalt álltak körül...

Anghelescu belügyi államtitkár: A tüntetést a kormány politikai ellenfelei szították és egy hullát is felhasználáltak politikai céljaik elérésére.

Majd felolvassa Cristache anyakönyvi lapját, amely igazolja Vagaunescu állításait.

Ceasoglu: A kórház jelentéséből kiderült, hogy nem is vett részt a tüntetésen. Mi nem sértettük volna meg egy halott kegyeletét, ha a liberálisok nem csináltak volna politikát a dologból.

Végül Rascanu professzor interpellált annak a sérelemnek az ügyében, amely Moldoveanu-é érte a közigazgatási törvény alkalmazásával kapcsolatban.

Sándor József a kisebbségek iskolapolitikájáról.

A szenátus mai ülésén a közoktatásügyi miniszterium átszervezésére vonatkozó törvényjavaslat vitája során Sándor József megállapítja, hogy a kisebbségek iskolapolitikája ma sincs jobban kezelve, mint ahogy tegnap volt Magyarországon. A szenátus többségi tagai ez ellen élénken tiltakoznak. Végül Costachescu közoktatásügyi miniszter szólal fel. Hangsúlyozza, hogy iskolatörvényt nem szabad többször hozni, csak akkor, ha hibás rendelkezések orvoslásra szorulnak.

Ujabb lapelkobzás.

Ma a Viitorul újra elkobozták. Ez az elkobzás gyors egymásutánban harmadszor történt meg. A lapban Bratianu Vintila cikket írt és figyelmeztette Vaidát és Andronescut, hogy nincs Romániában ostromállapot és a lapok elkobzása alkotmány-ellenes. Fölszólítja a kormányt, hogy térjen vissza a törvényesség útjára, mert ellenkező esetben ők fogják megvédeni az alkotmányt. Vaidát személyében felelőssé teszi a lapelkobzások kapcsán történt erkölcsi és anyagi kérért.

komoly román politikusok számára, akik a békeszerződéseket mint egy kornak magna chartáit tekintik s akik reális szemmel látják, hogy az állam számára, a jövő boldogulása érdekében suprema lex: kiépíteni a nemzeti jogegyenlőséget és biztosítani a kisebbségi élet számára a nyelvi, kulturális és gazdasági szabadságot.

Megalakult az új városi tanács

Lutai dr. a polgármester, Velcsöv dr. a magyar alpolgármester, Raicu dr. alpolgármester. Programszerűen folyt le a választás. — Kiós incidens a közgyűlés végén. — A liberálisok nem engedték Barabás Béla dr.-t magyarul beszélni. — A szövegvonás.

(Arad, május 15.) Dél előtt tíz óra. A városháza folyosóján kivánsiak tömege várakozik. Nem is gondolná az ember, hogy ilyen nagy érdeklődés nyilvánul meg Aradon a közigazgatás eseményei iránt. A tanácsstagok nagyrésze már bent van a díszteremben. Még nem foglalták el helyeiket, eszperitokban állnak a padok között és beszélgetnek. Magyar pártiak, nemzeti-parasztpártiak és liberálisok barátságosan beszélgetnek egymással. Ugyátszik, hogy valóban politikamentes a városi közigazgatás vezetése. Most belép a terembe Laugier ezredsné, a tanács egyetlen nőtagja. Dr. Barabás Béla és dr. Széll Lajos kecskékkel üdvözlök. A karzat is lassan megtelik. Nagyon sokan a díszterembe akarnak bejönni, de csak a tanácsstagokat és az újság-

írókat engedik be. Általában a legbarátságosabb atmoszféra uralkodott; egy pillanatra sem jutna senkinek eszébe, hogy a teremben olyan emberek gyülekeztek, akiket éles politikai ellentétek választanak el egymástól. Egyik nemzetipárti tanácsstag meg is jegyzi:

— Ugyátszik nyugodt mederben fog lefolyni az alakuló ülés. Egy liberális tag mosolyogva válaszol:

— Vártuk meg a végét, addig még sok minden történt.

Ez a megjegyzés egy kis nyugtalanságot idéz elő. Lassan kialakul az a féltékenység, hogy valami zavaró dolog fog történni az alakuló ülésen. Különösen megerősíti ezt a nézetet az, hogy felett a karzaton több ismert liberális párttag gyűlt össze.

vetkezett. Dr. Vlad Sándor ajánlja, hogy két alpolgármester: egy liberálist és egy magyart válasszának a város élére. Dr. Ursu János kijelenti, hogy a liberálisok nem hajlandók elfoglalni az alpolgármesteri állást és kéri, hogy állapítsa meg a gyűlés, jogá van-e a tanácsnak két alpolgármestert választani? Vlad Sándor elnök a törvényre való hivatkozással bejelenti, hogy joga van Arad tanácsának két alpolgármestert választani.

A hangulat kissé feszültebbé válik a teremben. Most ismét suttogó aggodalmaskodások hangzanak el:

— Még sem fog sikerülni lefolyni ez az ülés...

Mindenki arra gondol, hogy a liberálisok részéről történik valami zavaró momentum. Dr. Ursu Jánost és dr. Nagy Sándort választják meg a szavazást ellenőrző bizottság tagjaivá. Dr. Raicu Aurel és dr. Velcsöv Géza jelöltek alpolgármestereket. Ut perc múlva az elnök kihirdeti az eredményt:

Dr. Raicu Aurel 38 szavazattal

Dr. Velcsöv Géza 32 szavazattal

A liberálisok nem szavaztak a magyar jelöltre. A szavazás tiltkos ugyan, de ezt mindenki tudja.

Az állandó választmány tagjainak megválasztása következett. Ellenőrök Reinhart Gyula és dr. Robu János. A kiosztott szavazólapokon a liberálisok javítanak. Biztos, hogy nem lesz egyhangú a választás. Az elnök felolvassa az eredményt, megválasztották az összes jelölteket. Az állandó választmány tagjai lettek:

Dr. Botic Elek 38 szavazattal

Dr. Börncas Gyula 38 szavazattal

Dr. Veltcu Emil 37 szavazattal

Dr. Széll Lajos 29 szavazattal.

Pótagok:

Vlad Sándor 38 szavazattal

Dr. Lős Rezső 31 szavazattal.

A liberálisok ismét kihúzták a magyar jelöltek neveit. Ugyátszik azonban nem volt meg közöttük a teljes egység, mert nem egyforma számú szavazatot adtak le.

Következett a verifikáló bizottság megválasztása. Szavazatellenőrök Pausesti Miklós és dr. Müller Vendel.

Dr. Robu János 38

Dr. Ursu János 38

Cherc János 38

Reinhart Gyula 32

Rosenthal Artur 32

szavazattal lett a verifikáló bizottság tagjává.

Megkezdődik a közgyűlés.

Néhány perccel múlt tíz óra. Dr. Lutai Cornél az emelvényre lép, üdvözlö a tanácsstagokat, és felszólítja Olariu István városi vezetőt, hogy névsorolvasással állapítsa meg, jelen vannak-e a tanácsstagok. A teremben csend. Olariu megkezdi a névsorolvasást. Felváltva hangzanak el a román és magyar jelentkező szavak:

— Prezent! Jelen! Aici!

Mindössze két tanácsstag hiányzik. Jelen vannak a kinevezett tagok is, közöttük dr. Lakatos Ottó minotita plebánus. Dr. Lutai Cornél áll fel és bejelenti, hogy a korelnöki bizottság dr. Barabás Bélát jelölte meg. Mivel azonban nem bírja az állam nyelvét, lemondott erről a tisztségről. Javaslja, hogy Vlad Sándor képviselőt válasszák meg korelnöknek. Az ülés egyhangúlag elfogadja a javaslatot. Vlad Sándor elfoglalja az elnöki széket. Rövid szünet után szólásfa emelkedik. Néhány szóval üdvözlö a megjelenteket és a tanácsot megalakulniak jelenti ki. Megkérdezi az ülés tagjaitól:

— Van-e valakinek összeférhetlenségi kifogása valamelyik tanácsstag ellen?

A liberálisok követelik, hogy ebben az irányban egyenként kérdezzék meg a tanács tagjait. Ismét névsorolvasás következik. Senki sem emel kifogást egyetlen tag ellen sem. Vlad Sándor korelnök öt percre felfüggeszti a tanácsulást, mert a tárgysorozat további pontjaira addig nem kerülhet sor, amíg dr. Marsieu Iustin prefektus meg nem érkezik, hogy az esküt átvegye a tanács tagjaitól. Az öt perc alatt a padok kiürülnek. Ismét folyik a barátságos diskusszió; a hangulat optimisztikus. Mindenki meg van győződve arról, hogy semmi sem zavarja az ülés további menetét.

A liberálisok most helyet cserélnek. Eddig baloldalon helyezkedtek el, de egyik tanácsstag áthívja őket középre. A baloldalon a magyar, középen a liberális és jobboldalon a nemzeti-parasztpárti tanácsstagok ülnek. Amikor félhúsz előtt öt perccel belép a terembe dr. Marsieu Iustin prefektus, már mindenki elfoglalta helyét. A prefektust barátságos eljenzéssel üdvözlök. Közben kiosztották a tanácsstagok között az eskümintát. Oktáv alakú fehér papíron háromszor van leírva az esküminták. Az első román nyelven, a második szintén románul, de fonetikusán leírva, a harmadik magyarul. Vlad Sándor elnök néhány szavas üdvözlö beszéde után, dr. Marsieu prefektus feláll és felszólítja a tanácsstagokat, hogy állva tegyék le az esküt. A prefektus olvassa, a tagok utána mondják.

Magyar fordítása a következő:

„Hűséget esküszöm a Királynak, engedelmességet az Alkotmánynak és a Törvényeknek; esküszöm, hogy az Ország érdekeit védeni és támogatni fogom.”

A liberális deklaráció.

Úrrepi csöndben hangzanak el az eskü szavai. Két percig szinte templomi hangulat

lesz urra a városháza nagy tanácstermében. De amikor az eskü után leülnek a tanácsstagok és feláll dr. Ursu János, ismét átveszi helyét a kissé rideg közigazgatási atmoszféra. Dr. Ursu János a liberális tanácsstagok nevében üdvözlöket olvas fel.

— A parlamentben és egyéb helyeken — mondotta dr. Ursu — olyan vádak hangzóttak el, hogy a liberálisok egyéni érdekből pakolták le a nemzeti-parasztpárttal. A vádak ellen úgy van módunkban védekezni, hogy fejezzük, semmi más érdek nem vezérelt bennünket, mint a város lakosságának érdeke. Mi a város javáért dolgozni akarunk, de nem vállalunk el semmiféle olyan pozíciót, amely dotációval jár. Részt kívánunk venni a város vezetésében és az ügyek irányításában, minden egyéni érdek nélkül. (Taps).

A választások.

Vlad Sándor korelnök ezután bejelenti, hogy a tárgysorozat további pontja a polgármester választás. Az ülés az elnök javaslatára a szavazatszedő és ellenőrző bizottság tagjaivá dr. Raicu Aurel és dr. Velcsöv Géza-t választotta. Kiosztják a szavazólapokat. Hivatalosan dr. Lutai Cornél jelölték. Ezután név szerint hívják fel a tanácsstagokat, akik a szavazólapokat bedobják az emelvényen elhelyezett bronz urnába. Alig néhány percig tart a szavazatok összeszámolása. Harmánnegyed tanács tag egyhangúlag dr. Lutai Cornél-t választja meg Aradváros polgármesterévé.

A tanács lelkesen éljenzi dr. Lutai Cornél-t.

Az alpolgármester megválasztása kö-

Barabás magyar felszólalását nem tűrik a liberálisok.

A tanácsulás dr. Patcz Bélát és dr. Robu Jánost bizta meg az alakuló tanács jegyzőkönyvének hitelesítésével. A tárgysorozat utolsó pontja következett volna, azonban dr. Barabás Béla kért szót. Dr. Barabás felemelkedik és érces hangon kezd beszélni:

— Tekintetes tanács! Tulástunk a választásokon...

Ebben a pillanatban Pausesti Miklós felugrik a padból és harsányan kiáltja:

— Numai románeste!

Mintha ez a felkiáltás előre megbeszélte lett volna, fútsikettő kiabálások harsognak végig a termen.

— Numai románeste! Stai jos!... (Csak románul! Üljön le!)

Dr. Barabás Béla folytatni akátja beszédét, de a lármát fokozódik. A karzat tapsolni kezd, de ez a taps nem a tetszés jele, hanem a szöveget akarják vele zavarni. Az elnök arca kipirul az izgalomtól és hevesen rázza a osengőt. Dr. Barabás Béla nyugodtan áll és figyeli a lármázókat. Amikor néhány pillanatra elhalkul a lármá, dr. Barabás Béla ismét megszólal:

— Urám, az elnök megadta a szót és nekem jogom van magyarul beszélni...

Nem folytathatta tovább. Fokozott mértékben tör ki a lármá a liberális párt sorokban. Pausesti Miklós izgatottan gesztikulál. Beszél valamit, de nem lehet hallani. Az elnök csengőjének szava is elvesz a hatalmas lármában. Percsek telnek, amíg ismét hallhatók a szavak. Barabás Béla az elnök felé fordul:

— Elnök ur, enged beszélni, vagy megvonja a szót tőlem?

Vlad Sándor megeszen válaszol:

— Tessék leülni, a szót megvonom!

— Ha így áll a helyzet, — mondotta dr. Barabás — akkor nem folytatom tovább.

Dr. Barabás Béla leül és a lármá lassankint elcsöndesedett. Vlad Sándor elnök ezután bejelenti, hogy az aradi tanács alakuló ülésé véget ért. A tanácsstagok felállnak. Mindenkinek arca kipirult az előbbi események izgalma miatt. Csoportokba verődve tárgyalják a liberálisok magatartását. Megállapítják, hogy a nemzeti-parasztpárti tagok közül egyetlen szó nem hangzott el Barabás dr. magyar beszéde ellen. A liberális tagok egy perc alatt elhagyják a termet; csak a nemzeti-parasztpárti és

Péntek.

1.

A FÜRDŐSEZON közeledik és a természeti kincsekben gazdag Románia gyógyhelyei sóvárogva várják az üdülőket. Az erdélyi gyógyfürdők (Szováta, Herkulesfürdő, Tusnád, Buziás, Băkszád, stb., stb.) valamikor régen arról voltak híresek, hogy messze földről, idegen országokból zarándokoltak oda enyhülést kereső betegek. A fürdők most sem veszítették el vonzerejüket a külföldiekre, de azok mintha összebeszéltek volna, messze elkerülik a romániai gyógyfürdőket. Vicol generális, a fürdőhelyek szövetségének elnöke a kormányhoz intézett levelében most megmondja, hogy miért nem jönnek Romániába a külföldi nyaralók. Kijelenti a generális, hogy az erdélyi fürdők lassanként elnéptelenednek, mert az idegenekkel az évek folyamán idegenellenőrzés ürügye alatt felháborító gorombán bántak a hatóságok. Más országokban a kormány és a hatóságok óriási propagandával, mérsékelt áru vízumokkal, leszállított vasuti tarifával és sok más kedvezményel csábítja a külföldieket az országba. Nálunk ugy látszik nincsen szükség arra a pár millióra, amit az idegenek itt hagynának nálunk.

2.

A SAJÁT ZSIRUNKBAN fogunk megfűlladni: ezt a látszatot kelti legalább a terménypiacnak az a hő óhajta, hogy bárcsak jönnének a sáskák és elpusztítanák az új termést. A teli magtárakban ott pöszad a gabona, amelynek ára nevéstégesen kicsire esökkent, a paraszt nem tudja mit kezdjen a tavalyi terméssel sem és szinte istencsapások venné, ha az idén jó termés „szakadna rá.” A kereskedők alig vásárolnak már gabonát, a parasztnak nincs pénze és így vásárló ereje sem, pangának emiatt az ipari szakmák is, általános lesz a nyomor, mert sok a búzánk, sok a termésünk, sok a vérünk. A kormánynak kell itt az operatör szerepét átvenni és a gutaütéstől akképen megmenteni ezt a „kövérré hizott” országot, hogy eret vág rajta, megnyitja a külföldre vezető zsilipeket — leszállítja a gabona export-vámját, De gyorsan jöjjen ez az orvosi közbe lépés, mert ez a vérbő ország már nagyon beteg és ha idejében nem segítenek rajta — még megfűllad a saját zsirijában.

magyarpartí tagok egyrésze marad benn. Dr. Barabás Bélát körül fogják hívei. Az ősz politikus arcán nem látszik az izgalom. Nyugodtan magyaráz:

— *En fontosnak tartottam, hogy a tanács első ülésén magyar nyelvű beszéd is hangozzék el. Kötelességem volt felszólalni, de távolról sem juthatott eszembe, hogy beszédemet megzavarják. Bocu Sever kormányzó kijelentette, hogy a kisebbségi nyelv is használható a tanácsüléseken. Pop C. István magyarul beszélt a megyei tanács ülésén, természetesen tehát, hogy jogom van anyanyelvemet használni. Nem gondolhattam arra, hogy egyes urak nem respektálják jogainkat még akkor sem, ha erre felettes hatóságuk utasítja őket.*

Megkérdeztük Vlad Sándort, a tanácsülés elnökét, hogy miért vonta meg a szót Barabás Bélától?

— *Fléször is azért, — felelte Vlad Sándor — mert a tárgysorozat kilenc pontból állt: és ezt a kilenc pontot az ülés bezárásával kimerítettük. Másodszor pedig ez volt az egyetlen mód arra, hogy a további botrányt megakadályozzam. Véleményem szerint, különben sem volt szükség dr. Barabás Béla üdvözlő beszédére. Ez csak akkor lesz aktuális, ha a kormányzóság jóváhagyja a tanács választásait.*

— Tehát nem a magyar felszólalás miatt vonta meg a szót dr. Barabás Bélától a képviselő ur?

— *Nem. En nem bántam volna, ha bármilyen hosszú magyar nyelvű szónoklatot tart, de a botrányt el kellett kerülni.*

A nagy tanácsterem lassan kiürül és a folyosón a karzat közönsége tárgyalja izgatottan az eseményeket. „Még sem ma el zavar nélkül a tanács alakuló ülése.”

A kormány kiadja a telefonkoncessziót

Bucurestiből jelentik: Az Adeverul értesülése szerint, a kormány nem tűz ki árlejtést a telefon koncessziójára, hanem a jövő héten, minden további nélkül kiadja és a jóváhagyást utólag fogja a kamarával törvényjavaslat után megszavaztatni.

NEM KÖLTÖZIK EL MARSIEU dr. lesz a megyék ARADRÓL ÉS MÉGIS szövetségének elnöke.

Megtalálták azt a megoldást, mely mellett Marsieu dr. továbbra is prefektus marad. — Csak jövőre kerül sor a megyei szövetség létesítésére.

(Arad, május 15.) Az Aradi Közlöny beszámolt már arról a kombinációról, amely Marsieu Iustin dr. prefektus személyével kapcsolatosan merült fel az utóbbi időben. Egyre pozitívabb formában terjedt el a hír, hogy Marsieu Iustin dr. magasabb közjogi pozícióba kerül: a bánati tartománygyűlés elnöke lesz. Temesvári tudósítónk ma beavatott helyről kapott információt ez ügyben. Jelentését a következőkben adjuk:

— Amint ismeretes, megalakul a bánati tartományhoz tartozó megyék szövetsége, amelynek ugyszólván tartománygyűlési jellege lesz. A fontos közigazgatási szerv élére olyan férfit kerestett a kormány, aki tekintélyt és súlyt tud szerezni az új intézménynek. Így esett a választás Marsieu Iustin dr. aradi prefektus személyére, akinek fel is ajánlották ezt az állást. Marsieu dr. azonban kijelentette, hogy nincs szándékában elköltözni Aradról és ezért csak úgy fogadja el az elnöki pozíciót, ha nem jár az Aradról való elköltözés kötelezettségével. A megyék szövetségének szék-

Irodai cikkek,

izléses nyomtatványok, bélyegzők, rézkarcok, művészi festmények, üzleti könyvek, irodalmi ujdonságok, hangjegyek, óriási választékban és 100,000 kötetes

kölcsönkönyvtár
KERPELNÉL.

helye Temesváron van és így a megoldás nehéz volt. A kormány és Bocu Sever kormányzó azonban ragaszkodott Marsieu Iustin dr. személyéhez és ezért módot kerestek arra, hogy a felmerült nehézségeket elkerüljék. Informátorunk szerint ez már sikerült is, amennyiben illetékes tényezők olyan megoldást találtak, amely nem teszi szükségessé Marsieu dr. Aradról való távozását. Marsieu dr. megmarad Aradmegye prefektusának, de minden héten egy napot Temesváron fog tölteni és ott a megyék szövetségének elnöki teendőit végzi.

Aradmegye közönségét is megnyugtatja ez a megoldás, mert ezáltal nem lesz kénytelen elveszteni prefektusát, akinek működése egybeforrt a megye fejlődésével. Temesvári utazásai csak egy-egy napra távolítják el Aradról Marsieu dr.-t, de ez is csak hónapok múlva lesz aktuális, amennyiben a megyék szövetsége csak a következő esztendőben alakulhat meg, mert a működéséhez szükséges 70 millió leire az idei költségvetésbe nincs felvéve fedezet.

A tábla beszerzi az igazságügyi orvosi tanács véleményét az arzénmérgező asszonyok ügyében.

Gyanus üvegcsé a koporsói an, mely illatszeres üveg is lehet.

(Budapest, május 15.) A Szolnok melletti községekben történt arzénmérgezősek ügyében a védők indítványára a tábla elrendelte az igazságügyi orvosi tanács véleményének beszerzését. Az igazságügyi orvosi tanács a tábla döntése szerint, nemcsak a védők által indítványozott esetekben mondja ki véleményét, hanem az összes arzénmérgezősi perek orvosi véleményeit felülvizsgálja. Több olyan esetről van szó, amikor nem lehetett kétséget kizáróan megállapítani, hogy az áldozat valóban büntény következtében halt-e meg. Ez a helyzet állott ma Holyba Károly mérgezősi esetében is. Az exhumálás alatt ugyanis nem

tudták határozottan megállapítani, hogy a mérgezés mikor történhetett. Ugyancsak bizonytalan véleményt mondtak az orvosok Koteles István hullájának boncolásánál. Köteles István özvegyen hagyott feleségét Kókai László vette el. Az asszonyt mérgezés büntetése miatt halálra ítélte a szolnoki törvényszék. Az exhumálás alatt a koporsóban egy üvegcsét találtak, amelyben a budapesti vegyvizsgáló állomás arzént talált. De az a gyanu is felmerült, hogy az üvegcsében egy „Tinctura Arnicae” nevű illatszer lehetett, amely arzént tartalmaz. A tábla ezenkívül elrendelte a bűnper összes aktáinak felülvizsgálását.

Az Arad — kevevárai vadászok emlékünnepe.

Az arad—kevevárai 28-as vadászok bajtársi szövetsége 1930. május 10-én tartotta meg első nagy zászlóalj-emlékünnepe, amelyen a bataillon volt tisztjei és tisztjelöltjei közül mintegy 50-en jelentek meg. A részt vevők közt voltak jugoszláviaiak s romániaiak is, kik nagy elégtétellel állapították meg, hogy semmi akadálya sincs annak, hogy az összejöveleken a jövőben is részt vehessenek. A bajtársi szövetség ugyanis tartózkodik mindenféle politikai tendenciától, nemzetiségi, vagy felekezeti kérdéstől s tisztán csak a nagy világháború vérzivataraiiban eggyé kovácsolódott bajtársi és baráti érzelmek ápolását célozza. Az emlékünnepe május 10-én reggeli 10 órakor, a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett (helyőrségi) templomban kezdődött, ahol dr. Hász István tábortábori püspök fényes papi segédlettel gyászmiséjét mondott a volt cs. és kir. 28. sz. tábortábori vadász-zászlóalj nemzetiségi-, felekezeti- és rangkülönbség nélkül hősi halált halt, vagy a háború fáradalmi következtében elhunyt tisztjei, altisztjei és vadászai lelki üdvéért. Evangéliumolvasás után a püspök az istentiszteletet megszakította és kezében a

pásztorbottal, magas szárnyalású beszédet mondott, a gyászmise befejezése után pedig beszentelte a templom hajójában felállított és délszaki növényekkel, meg virágokkal dusan feldíszített, szimbólikus katafalkot, amelyet a katonáknak kijáró jelvények díszítettek. A gyászmise alatt, orgonakiséret mellett a budapesti 2. sz. honvédegyalozozred 30 tagu zenekara szolgáltatta a zenét. A bajtársi szövetség emelkedett hangu gyászjelentést is adott ki, amelyet minden résztvevő megkapott. Az ünnep résztvevői ezután a Nővtelen Hős városligeti emlékműve elé vonultak s azt megkoszorúzták. Majd a Szépművészeti Múzeum lépcsőin a résztvevőkről csoportkép készült, amelynek egy példánya a Hadtörténelmi Levéltárban nyer elhelyezést.

A résztvevők ezután a Tiszti Casinoba mentek, ahol bajtársi szövetségi megbeszélés volt, oly célból, hogy az eddigi összejöveleken részt nem vett vidéki, vagy külföldi bajtársak is megismerkedjenek a szövetség feladataival, céljaival, eszközeivel, stb.

Esti fél 9 órakor a Virágcsokor-vendéglő zászlókkal, jelvényekkel és drapériákkal szépen feldíszített külön helyiségében közös bajtársi étkezés volt, amely a legfesztelebb hangulatban 2 óra felé ért véget. Beszédet mondtak: Mysz Frigyes ny. tábornok, dr. Homolka Béla I. oszt. főorvos, Pókai Pivny Aladár kir. szabadalmi bíró, Belcsák Károly gazdasági intéző és mások.

Csikme gyébe ért a sáskaraj.

Csikszérédáról jelentik: A sáskák Csikme gyében is megjelentek és Tölgyes, valamint Székás környékén pusztítanak. Az ország északi fészében, Csehország tájkán pedig mezél egerek veszélyeztetik a termést.

Vizrebocsátották a legnagyobb angol buvárhajót.

(London, május 15.) Ma bocsátották vízre az angol haditengerészet egyik most elkészült óriás buvárhajóját, amely a háború óta a tizenötödik. Ezenkívül még három ily óriási buvárhajó építése van tervezve. A hajómonstrumnak víz felett 1570 tonna súlykiszorítása van, míg víz alatt 2040 tonna vizet szorít ki. Hossza 260 láb, szélessége 28 láb, sebessége 15 csomó óránt és annyi olajat vihet magával, mint eddig még egyetlen buvárhajó sem. Ezenkívül fel van szerelve kiskaliberű páncéltörő ágyúkkal.

Irodalom és művészet

Cserkészés a színház környékén.

Most már szélesedni látnak a színház tájkán. A színház nemcsak a Dévára, amely minden esztendőben nyári mentővára a társulatnak. Most egészen különös reményeket fűznek hozzá, mert a dévai közönség állítólag ki van éhezve, a bérletjegyzés sikertől járt és ami a legfontosabb, a lekötött bérletek összege egyelőre érintetlen, előleggel megterhelve nyúg.

Természetesen a jövő véfinés reményekkel nem tölthet el senki, mint ahogy Viola Margit és Balázs István egyáltalában nem kívánták a kísérletezésnek esetleges dévai szezonját megköszölni és nem írták alá a megállapodást, sőt már holnap a legnagyobb esédben a déli gyórtsal együtt el is utaznak Aradról Budapestre, ahol Balázs István jövődöbéli szerződése után néz, míg Viola Margit egyelőre a Balaton mellékére megy, nővérének meglátogatására, onnan pedig valahova délre és ott tölti a nyarat.

Természetesen utánpótlásukról gondoskodni kellett és a megoldásért nem kellett messzire menni. A szétzilált szatmári színtársulat két volt tagja: Kovács Kató, a szöke primadonna és Galetta Ferenc éppen egy erdélyi művészturné összehozásán fáradoztak, amikor megírták az aradi ajánlat, amelyet volt igazgatójuk: Jávor Alfréd tett nekik. Jávor Alfréd ugyanis felhatalmazottan lett most az aradi színtársulat új alakulatának. Tulajdonképpen Jávor hozta létre a színház körüli békét és színesíti munkájával megérsíti a prózaegyüttést is, amelyre a megerősítés ugyanez rárér, mert Homokay Pál is eltávozik. Ő egyébként a jelentős erők közül a harmadik, aki nem követi a társulatot Dévára. A kisebbeket, akik nem mennek, könnyen pótolják.

Az operett-erősségek pótlói közül az egyik: Galetta Ferenc már befutott Aradra: a régi kedves falak közé, ahol, ahogy ő maga is belátja, sokkal nyugodtabb élete volt, mint a zivataros, tört szezonban Szatmáron. Ahol a színesi életen túl a magánügyeit is kitergették a nyilvánosság elé — és szerinte ez (válása, felesége öngyilkossága) minden különösebb alap nélkül történt. Az aradi közönség köszöntésében és cáfolatában ezeket mondja:

— Mindig friss bentem az örömi, amikor Aradra jöhettek, ahol nincs intrika, csak kedves, rokonszenves közönség van, amely szeretettel kíséri az igazi értékű színiútszást. Szatmáron csunya intrikahadjáratba került szeméiyem, amelynek megindítója odáig vetemedett, hogy feleségtől való válásom, sőt feleségem öngyilkossága hírért kolportálta. Egy szó sem igaz az egészről, az igazság az, hogy válásról szó sincs, feleségem nem lett öngyilkos és feleségem most, amikor Budapestre elindultam, a legnagyobb barátsággal és szeretettel kikísért a pályaudvarra, már pedig egy valófélben levő feleség erre aligha lenne kapható. Rossz emlék minden, ami Szatmár és környékén történt és most nem győzők eléggé örülni annak, hogy az aradi közönség közelébe kerülhettem.

Galetta újra erélyesen veszi kezébe az ope-

tett-együttel munkáját és holiápra a próbatáblákra már az ő irányításában levő próbák sötrendje kerül fel. A két: szombati és vasárnapi aradi előadásokon kívül át kell még néhány operettet gyúrni. Végre tehát hosszú intervallum után megindul az egészséges munka folyamata a színházban. Az egészséges helyzet rendfelfrálásának csak egy beléje van: Szendrői Mihály igazgató, akit a válságos események erősen megviseltek és súlyos idegkimerültségre való tekintettel néhány napra visszavonul minden aktív munkától.

* **Heti műsor.** Szombat: Katica (operett, A. bérlet.) Vasárnap: Az utolsó Verebely-lány (operett, B. bérlet.)

* **Két előadás lesz szombaton és vasárnap az aradi színházban.** Az új szellemű társulat, mielőtt kivonulna Aradról, két előadást tart, amelyen a két új tagja: Kovács Kató és Galetta Ferenc is fellépnek. Szombaton este a Katica, a hagyomány idei operettidonság a műsordarab, amelyben Kovács Katónak a kettős alakú címszerep kitünő alakítása. Galetta Ferenc néhány nagyszerű öletét helyez el a rendezésben. Vasárnap este pedig Az utolsó Verebely-lány fut műsorán, amelynek az emlékezte még mindig élénk és ezt érdekelt az a körülmény, hogy Kovács Katón és Galetta Ferencem a pompás primadonnái és a kiváló bonvivánon kívül fellép Jávor Alfréd is, aki ismét az aradi színtársulat tagja. Természetesen a többi szerepek is elsőrendű kezékjébe vannak. Az előadatok A: illéve B. bérletben mennek.

* **Mihály Dénes budapesti kudarca ellenére is: Berlinben tovább dolgozik a „Telchor”-on és a filmnélküli mozin.** Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától: Mihály Dénest a néhány hét előtti budapesti kudarca és a budapesti

Jóváhagyta a törvényszék a közel hétmillió és selyemcsempészekre kirótt bírságot, de az a kérdés, kin fogják ezt behajtani.

(Arad, május 15.) Három évvel ezelőtt nagy feltűnést keltett az a selyemcsempészesi ügy, amely hiteleg foglalkoztatta az ottlakai vármhatóságokat. A magyaránvu visszaélés központjában egy Spinner Mózes nevű bucuresti-i foglalkozásnélküli egyén és ennek felesége állottak. Az ottlakai vármhatóság, amikor idelén nagymennyiségű selyemárut foglalt le a Spinner-házaspárnál, akik bevallották, hogy a csempészést már hosszabb idő óta foglalkozásszerűen üzték.

A további nyomozás során kiderült, hogy a csempészésben több bucuresti-i, sőt egy párisi selyemkereskedő is érdekelve van. Spinnerék Monda Vazul határfendőrségi felügyelő segítségével csempészték be az árut Wundermann Max párisi selyemkereskedőtől és azt Lazároviciu Izidor. Gamberg Manasi és egy Brandt nevű bucuresti-i kereskedő között osztották szét.

A nyomozás befejezése után az ottlakai vármhatóság megállapította, hogy a sorozatos

Vetélytársába szurta a kését a féltékeny aradi férj.

(Arad, május 15.) Tegnap este 10 és 11 óra között véres és könnyen végzetessé válható féltékenységi dráma színhelye volt a ségái Bramesveanu (Koszoru)-ucea 50. számú ház. Nagy Sándor ségái hentesmester, egy fiatal fiúval kihívatta lakásából Cioban János napszámos fiatal feleségét, de a gyerek a hentesmester figyelmeltetése ellenére is a férj előtt adta át az üzenetet az asszonyának. Cioban, aki éppen vacsorázott, azonnal kiment és az udvarban találkozott össze Nagy Sándorral. Cioban a barátságosan köszöntő Nagyra vetetete magát és tüve a nyakába mártotta zsebkését. A hentesmester nyakából széles sugárban ömlött a vér, de erejét az élethez való ragaszkodás megsokszorozta és erőlködve menekült támadója elől. Nagynak sikerült

VIZUMOT Sándor Ferenc

Arad legrégibb vizumirodája a legelőnyösebben intéz.

pesti sajtó támadásai nem kedvetlenülítették el, finanszírozói sem vonták meg támogatásukat és így a fiatal magyar mérnök továbbra is szorgalmasan dolgozik úgy távolba látó készüekétek: a „Telchor”-nak tökéletesítésén, mint új találmányán, a filmnélküli mozin. Mihály azt hiszi, hogy a rádió példájára meg lehet valósítani a mozinak hullámokon való továbbítását és otthon mindenki olcsó készülékkel felveheti a központból továbbított filmeket. Az eddigi filmek helyett Mihály acétkereseket alkalmas, amelyekről a rendező nyomban megállapíthatja, hogy a felvételek sikerültek-e? Második nagy előnye tartósságában állana. Mihály Dénes finanszírozóinak ígéretet tett, hogy még ebben az évben anynyira tökéletesíti találmányait, hogy hozzá lehet látni azoknak kihasználásához.

* **Goldmark-évtelennárium.** Keszthelyről jelentik: Május 18-án lesz 100 éve, hogy Goldmark Károly, a nagy magyar zeneszerző megszületett. Június 15-én Keszthelyen nagyarányú ünnepek lesznek.

* **Dolly Jancsi litkárának naplója.** Dolly Jancsi budapesti litkára a világszerte ismert táncosnő litkai táncokodásának minden napjáról pontos és részletes naplót vezetett. Inezé Sándor hétfelapjának új száma már nagy számban közli a Miss Magyarország választására jelentkezők fényképét és egy szemzáción cikkben bejelent, hogy Zúkor Adólf Budapesten akátja megcsinálni az európai kisállamok Hollywoodját.

csempészés folytán 1.701.020 lejtel károsodott az állam és a vám megfizetésén kívül 6.804.048 lej bírságot rótt ki a csempészekre.

A Spinner-házaspár és Monda Vazul rendőrfelügyelő megföbbezték a vármhatóság határozatát az aradi törvényszékhez, amely ma foglalkozott érdemlegesen az ottlakai selyemcsempészés ügyével. A tárgyalás során megállapítást nyert, hogy Spinner Mózes és felesége ismertetlen helyre távoztak, így rajtuk a bírságot egyelőre behajtani nem lehet. Wundermann Max párisi selyemkereskedőt, Lazároviciu Izidor, Gamberg Manasi és Brandt P. bucuresti-i kereskedőket a csempészés vádjá alól felmentették, miután a vármhatóság által kirótt pénzbírságot azonban teljes egészében helyben hagyta a törvényszék. Most már csak az a problematikus, hogy ezt a tekintélyes összeget kin fogják behajtani.

eljutni a ségái kerületi rendőrségig, ahol csak annyit tudott mondani, hogy Cioban János szurta a nyakába a kését, azután a nagy vérvesztés következtében elájult. A ségái rendőrség azonnal értesítette a mentőket, akik csakhamar megérkeztek és az alélt hentesmestert beszállították a megyei kórházba. Dr. Schmidt János sebész-orvos azonnal megoperálta Nagy Sándort, akinek a kés ütőerét vágta át.

A rendőrség még az est folyamán letartóztatta a késelő Cioban Jánost. A rendőrség Cioban elmondotta, hogy körülbelül 10 napja adott tudtára, hogy feleségének a hentesmesterrel több mint három éve szerelmi viszonya van. Azonnal szólt a feleségének a kéréte, ne érintkezék többé Nagy Sándorral. A mikor az udvarban összealkozott a csábítóval, ellenállhatatlan erő kényszerítette arra, hogy a zsebkését beledöfje. A rendőrség kihallgatta Ciobannét is, aki megismételte férje vallomását. A megkésőt Nagyot eddig nem lehetett kihallgani, mert a nagy vérvesztés következtében nem nyerte vissza eszméletét.

A kormány kicseréli azokat a tisztviselőket, kik nem akadályozzák meg az antiszemita hecceket.

— Ujabb antiszemita akciók. —

(Bucuresti, május 15.) Az antiszemita agitáció az országban változatlanul tart. Targul-Frumos körzetében a diákok bejárják a falvakat és a parasztokat a zsidóság ellen izgatják, valamint nagygyűlésre hívják őket egybe Targul-Frumosra, amelyen a diákok ismergetni fogják „meszeretésük” történetét. A

megyei papok élesen elítélik a diákok magatartását és ellensúlyozni igyekeznek az agitációkat. A kormány — hírek szerint — kicseréli azokat a közigazgatási hatóságokat, amelyek az antiszemita excessusok megakadályozására nem bizonyulnak eléggé erőseknek.

Meghalt Orska Mária.

(Pécs, május 15.) Orska Mária, aki tegnap veronállal megmérgezte magát, ma este meghalt. A német drámai művészetnek gyönyörűen indító, de idegéletében teljesen összeroppant tehetsége tűnt el, aki már évek óta nem tudott értéket jelenteni a színpad számára. Örökös botrányokat rendezett, a kábitó szerek utáni vad hajszája volt az élete és számtalanszor érezte és megkísérelte azt, hogy ettől az élettől szabaduljon. Tegnap megelégette a Sors az élettől játszó hazárdriáját és teljesítette meggyötört és megtört életének vágyát: meghalt!

Boleanu prefektus meglisztítja a vármegyei közigazgatást a visszaélésektől.

(Timisoara, május 15.) Boleanu Valér dr. prefektus tegnap magához hívatta a sajtó képviselőit, akiknek érdekes ügyben kérte támogatását. A prefektus tudomására jutott, hogy egyesek jegyzői és más megyei állásokat pénzért igyekeznek szerezni, sőt két ilyen esetről teljesen tájékozva is van. Annak ellenére, hogy a jegyzőt választani kell és, hogy

a választást a kormányzóság erősíteni csak meg, mégis akadnak olyanok, akik ezt az utat bizonyos formák között kijátszák. Kéri ezért a prefektus a vármegye közönségét, hogy az ilyen és más hasonló visszaéléseket könyörtelenül hozza az ő tudomására, ha más-ként nem, akár névtelenül is, hogy az ilyen ügyek kiküszöbölhetőek legyenek.

Macsek mindent tagad.

(Belgrád, május 15.) A Macsek-per főtárgyalása igen izgalmas lefolyású volt. Viharos ünneplésbe fogták a vádlottak és védők, mikor Macseket szólította a terembe az elnök. „Éljen Macsek, a horvát köztársaság elnöke”-kiáltották a vádlottak és védők.

Macsek kihallgatása alkalmával összefüggő előadásban válaszolt az ellene felhozott vádakra. Az első vádpont szerint, Macsek

nagyobb összeget adományozott egy terrorista szervezet támogatására. Erre vonatkozólag kijelenti, hogy egy ízben hatezer dinárt adott szoktak a horvát fiatalembereknek, a kiker a kormány politikai okokból Zágrábból kitiltott. A második vádra, amely azt állítja, hogy nagyvíványosságú revolvert osztatott ki a forradalom megszervezésére, kijelenti, hogy szemenszedett viselkedésű volt.

Ma újabb két szerelmi dráma történt Budapesten.

— A szerelmes vadházas késsel akarta visszahódítani az asszonyt. —
A lugkőoldattal leöntött férj. Válságosra fordult Pintér százados állapota.

Beigazolódott újságról megállapítás, hogy minden nagyobb esemény több hasonlót szül rövid időn belül és valósággal azonos esemény-szériát idéz elő. Ha egy löporraktár a levegőbe röpi, a világ tulsó felén pár nap múlva ismét robban egy arzenál, a düsseldorfi rém óta már sok más városban is felütötte fejét a kéjgyilkosság. A tegnap történt pesterzsébeti szerelmi dráma ma két helyen is megismétlődött.

Budapestről jelentik: Pesterzsébeten újból véres szerelmi dráma játszódott le. A Kossuth-Lajos-uca 26. számú házban lakik özv. Popp Lajosné, aki évekkal ezelőtt vadházaságban élt Bencze Béla napszámmal. Bencze egy idő óta kérte Pappnét, hogy költözzenek ismét össze és hogy térjen vissza hozzá. Pappné erről hallani sem akart. Bencze Béla, miután látta, hogy minden fáradsága hiábavaló, ma utoljára felszólította Pappnét, hogy térjen vissza hozzá. Pappné ezt újból megtagadta, mire Bencze kést rántott és háromszor beledöfte Pappnéba. Pappnét halálos sérüléseivel a kórházba szállították, Bencze Bélát pedig előállították a pesterzsébeti kapitányságon.

A másik szerelmi dráma is Budapesten játszódott le. Kardos János 51 éves vendég-lős fiatal feleségével féltékenységi jelenetet rendezett. Az asszony hirtelen felindulásában az épen kezében levő lugkőoldatos üveg maró tartalmát férje arcába öntötte és mint azt az

orvosok kórházba szállítása után megállapították, Kardos szemevilágának épsége forog kockán. Az asszony a jelenet után elájult.

A pesterzsébeti szerelmi dráma súlyosan sebesült áldozatának Pintér százados feleségének kihallgatása ma megtörtént, mivel az asszony magához tért. Kihallgatása során elmondotta, hogy szemtanuja volt annak a jelenetnek, hogy férje, Pintér százados, Kiss őrnagyot kezében töltött revolverrel valósággal körülkergette a szobában, mielőtt a fegyvert rácsütötte volna. Egyébként Pintér százados kihallgatásától el kellett tekinteni, mert állapota válságosra fordult.

Budapestről jelentik: Pintér András századost tegnap katonai bizottság hallgatta ki a Gyáli-uti katonai kórházban. A százados felindulásával védekezik. Intézkedés történt, hogy felgyógyulása esetén a honvédelmiügyészség elé állítsák, mert a százados előre megfontolt szándékkal ölte meg vetélytársát, az őrnagyot. Pintér kijelentette, hogy feltétlenül meg akar halni és ezért állandóan erősen felügyelnek rá. Pintér állapota ma éjjel súlyosra fordult.

Pestis Moszkvában és Leningrádban.

(Moszkva, május 15.) Moszkvában és Leningrádban pestisjárvány tört ki. A Lengyelországba érkező orosz utasokat vesztézárr alá veszik.

SPORT.

Egy furcsa bajnoki forduló.

Zöld gyep és zöld asztal.

(Arad, május 15.) A bucuresti-i központi labdarúgó szövetség rendeletére, az aradi körzet előhozta a május 25-re kisorsolt bajnoki fordulót. A mai napra előhozott forduló már magán viselte a bajnoki finisek arcképét, amiket az ugynevezett „driblik” következtében, évről-évre megismételnek. Ezt a bajnoki fordulót már egyszer előhozta a szövetség és lebonyolítást is nyert. De a nyugati liga „hivatalból” megsemmisítette, mert szerinte az aradi distrikt nem cselekedhet önállóan. Az öt mérkőzésből csak kettő került lebonyolításra, mert az AAC nem állt ki a Gloria-CFR ellen, ugyanis az első mérkőzést az AAC megnyerte és még egyszer nem volt hajlandó a Gloria-CFR-rel megmérkőzni, sőt az AAC még az ebben a fordulóban lejátszott Vointa-Hakoah-mérkőzés elé is akadályokat gördített. Nem bocsájtozott rendelkezésére albérlőjének a Hakoahnak pályáját. Később azonban az atléta megmondották magukat és megengedték a mérkőzés lejátszását. A kitűzött időben a csapatok megjelentek, de a mérkőzés levezetésére delegált bíró nem találta alkalmasnak a pályát a mérkőzés lejátszására, mert a meszelések el voltak mosódva. A harmadik elmaradt mérkőzés az ATE—Simeria-CFR volt. A mérkőzés elmaradását a distrikt driblizte ki. A keddi ülésén a distrikt felfüggesztette a simeriai vasutas-csapatot, mert a tagdíja nem volt befizetve. Kétségtelen, hogy igaza van a distriktnek, de mégis dribli volt a Simeria-CFR felfüggesztése, mert egyszer már lejátszott mérkőzés költségeit az ATE nem vállalta és a distriktnek a hibájából lett először a mérkőzés lejátszva, tehát a második mérkőzés költségeit a distriktnek kellett volna viselnie. A distrikt meg akart a költségtől szabadulni, a Simeriát felfüggesztette. A két pontot az ATE javára írta. A lejátszott mérkőzésen az AMTE, ha nehezen is, de győzött az Olympia ellen. A Banatul a Tricolorral döntetlenül mérkőzött. Részletes beszámolóink:

AMTE—Olympia 3:2 (0:2). Az első félidőben az otthonukban játszó mikelakaiak vezettek Barbu II. góljával. Szünet után a mérkőzés egy ideig meglepetést ígér, de később az AMTE nyomasztó fölénybe kerül és megérdemelten a maga javára dönti a mérkőzést, Dvorzsák, Dobra és Tolán góljaival. Bíró: Vladovici kapitány.

Banatul—Tricolor 2:2 (2:1). A Kisszentmiklóson lejátszott mérkőzésen, az otthonukban játszó banatulisták már két góllal vezettek, Kohn és Morschl révén, amikor Palásthy tizenegyesből lövi a Tricolor első gólját. Szünet után ugyancsak tizenegyesből állítja be a végeredményt Palásthy. Bíró: Fürbacher János.

A bajnokságban ezek után az a helyzet, hogy a vasárnap lejátszásra kerülő AMTE—Gloria-CFR-mérkőzés győztese lesz a kerülő idejű bajnoka.

O Arad kerületi tenniszbajnoksága május 23-án kezdődik. Az Aradi Korcsolyázó-Egylet f. évi május hó 23 és 25-ike között rendezi Aradkerület tenniszbajnokságát, a következő versenyszámokkal: 1. Férfi egyes, I. oszt.; 2. Női egyes, I. oszt.; 3. Férfi páros; 4. Vegyes páros; 5. Férfi egyes, II. oszt.; 6. Nőiegyes, II. oszt.; 7. Ifjúsági fiúk; 8. Ifjúsági lányok. A versenyeken részt vehet minden amateur játékos, aki az aradkerületi egyletek valamelyikének tagja. Nevezési zárlat: folyó hó 21-én este 8 óra. A nevezések AKE Parchul Emlékcséppel, illetőleg érmeikkel lesznek díjazva. Nevezési díj személyenként és számonként 100 lej.

O Válogatott mérkőzések Budapesten. A Magyar Labdarúgó Szövetség ma állapította meg, hogy a magyar válogatottak június 8-án mérkőznek Budapesten Hollandia válogatott csapatával. Az osztrák válogatott csapat június 1-én mérkőzik Budapesten.

HIREK.

Cigarettek.

Frissen pattant az elegáns arany cigaretta-tárcsa és a vezérigazgató ur előzékeny mosollyal nyújtotta felém:

— Parancsoljon rágyújtani.

A különböző alakú és színű cigarettek a gummi derékszj alatt haptákba meredt glédában állottak és én finomkodó mozdulattal, szinte gyengéden kiráncigáltam egyet közülük a sorból.

A vezérigazgató ur már fel is lobbantotta a gyufa tüzeit, nem volt idő a válogatásra, gyorsan rágyújtottam, mély, szinte kejes szippantás és csak akkor néztem meg a márkát. Remesze volt. Közönséges dohányjövédéki bőví. A vezér hangosan felkacagott, amikor elsavanyodott ábrázatomat meglátta:

— Látja kérem, hiába fáradt ma el hozzám. En önnel nem kötök üzletet.

— Miért? — dadogtam zavartan.

A vezérigazgató arca ekomolyodott:

— Mert ön könnyelmű és ezenfelül szerencsétlen kezű fiatalember. Kipróbáltam magán az én csallhatatlan módszeremet és ön levizsgázott.

A hatalmas bankvezér újból kinyitotta az arany cigaretta-tárcát és elem tartotta:

— Nézze csak. Ebben a tárcában a legfinomabb külföldi különlegességek, drága és kifizető török, angol, magyar és bécsi cigarettek vannak, de közéjük helyeztem két román trafikgyártmányt is. És ön a husz finom cigaretta közül éppen ezek egyikét huzta ki. Ez azt jelenti, hogy ön, szerencsétlen ifjú, egyike a legpechesebb embereknek akikkel nem szabad üzletet kötni.

A pénzüjvedelem hátradólt a kényelmes bőrfotolyban.

— Bevált kabalám ez az udvariassági ak-tus, amellyel minden üzletfeletem fogadom. Eléje-tartom az ilymódon preparált cigaretta-tárcát és figyelek. Van olyan, aki előbb a tárcát nézi meg, kiveszi a kezemből „szabad?” kérdezi és gondosan megvizsgálja rajta az aranypróbát. Azután egyenként és figyelmesen szemügyre veszi a ci-garettákat, „ez már igen, ez döfi” mondja elismerőleg és kiválasztja közülük a legfinomabbat, a legdrágábbat. Az ilyen emberrel élvezet üzleti összeköttetésbe kerülni. Ez egy rendes, alapos, óvatos és körültekintő ember, aki nem hamarkodja el a dolgokat és minden tekintetben megbízható. Az én emberem.

Már kezdtem érteni a „raplis” vezér elméletét és előzékenyen folytattam a gondolatokat.

— Én ellenben gondolkodás nélkül nyultam bele a tárcába és egyetlen fogással kiválasztottam a legrosszabbat. Igaza van vezérem, valóban könnyelmű és pechos fráter vagyok, magam is be-látom és ezek után elő sem terjesztem mondaniva-gomat. Csak egy kegyet kérek még.

— Oh, parancsoljon . . .

— Engedje meg, hogy viszonzozzam a szí-veességét és én is megkínálhassam egy cigaretta-val.

És már tartom is elébe nikkelezett tárcámat, amelyben katonás rendben sorakoznak az arany-sapkás, de egyleges, rossz Carpați-cigarettek.

— Ellenpróba! — mondtam fanyar mo-sollyal. — Szeretném én azt a szerencsés kezű, előrelátó bankvezért látni, aki eb ből a tárcá-ból mást vesz ki mint Carpați-cigarette-t.

A vezér nevetve nyul a tárcába és kiválaszt egy aransapkásat, amely jóval kövérebb, mint a többi. Diadalmasan tartja az orrom alá, szinte bü-vész mozdulattal. Elhűlve nézem a márkát: Re-gele Mihai, a legdrágább román kü-önlegességi cigaretta. Az én nikkel-tárcámból huzta ki . . . Káprázat! Csalás! De eszembe villan: „Biztos, hogy a feleségem csem-pészte be reggel a tárcámba, figyelmességéből. Kellemesen meg akart lepni a kedves.” Legyőzve álltam fel:

— Vezérigazgató ur, ön nyert. De tökkelütött számár volnék, ha ilyen boszorkányosan sze-rencsés emberrel, mint ön, nem kötök üzletet.

És leletem az asztalára a gondosan kitöltött és nagy körültekintéssel készenlétbe helyezett váltót.

— Kérem ezt leszámítolni!

Gárdos Sándor.

— Időprognózis. Változékony, javulásra hajló idő várható.

— Az osztrák írók intervencióját Ujhelyi ér-dekében. Bécsből jelentik: Az ausztriai német írók védőszövetsége interveniált Schilama igaz-ságügyminiszternél a letartóztatott Ujhelyi Nándor magyar író szabadonbocsátása érdekében.

— Kvarclámpa-avatás a gyermekkorházban. Az aradi román nőegylet vezetősége fáradságos munka árán, jótékony lelki emberek banjaiból kvarclámpát vásárolt a „Principele Mircea” gyer-mekkorház számára. A kvarclámpát, amely száz és száz emberpalánta egészségének visszaállításá-ra szolgál, május 21-én délelőtt 11 órakor ünne-pélyes keretek között adják át hivatásának.

**Dramát sok ember írt,
De polonkát LOVAS egyedül írt**
Arad, Strada Oituz (Illés-uca) 111.

— Az aradi református nők szövetsége e hó 18-án délelőtt 11 órakor, a református tem-plomban közgyűlést tart, melyre egy a volt Lorántffy Zsuzsanna nőegylet összes tagjait, mint az ügy iránt érdeklődő, még nem tag re-formátus nőket szíves megjelenésre kéri fel a vezetőség.

— A párisi postások tüntető-sztrájkja. Pá-risból jelentik: A fizetésjavításukkal elégedet-len postások ma délelőtt 11 órakor kétórás tüntető-sztrájkot tartottak. A posaküldeménye-ket két óráig nem kézbesítették és a telefonok kapcsolása is szünetelt.

Jól és olcsón vásárolhat

kizárólag

J. Schutz Postlóáruházában

Arad, Str. Eminescu 2.

— Két magyar arisztokrata kardpárbaja. Budapestről jelentik: Esterházy Ferenc gróf és Collas Tibor báró, ügyvéd, kardpárbajt viv-tak. Collas ügyvédje a grófnak, közöttük bi-zonyos differenciák merültek fel, a báró sértő hangu levelet írt a grófnak, aki emiatt provo-káltatta báró Collast. A Stanelli-vívóteremben folyt le a párbaj. A gróf kissé nagyot hall és ezért a vezényszót elkésve hallotta, úgy, hogy már az első menethen fejséket kapott és harc-képtelenné vált. A felek nem békültek ki.

— Zsebtolvajlásért hat havi elzárás. Kiss Mi-hály és Lakatos Zoltán notorius zsebtolvajok fe-llett hozott ma ítéletet a törvényszék. Kiss Mihály február 25-én a piacon 1100 lej lopott el Bärlea István aradi lakostól. Lakatos Zoltán pedig ugyanaznap 100 lej lopott Csordás Anna piaci árústól. Kiss Mihály azzal védekezett a bíróság előtt, hogy Bärlea István zsebéből kiesett a pénz és ő csupán felemelte, hogy majd visszaadja jogos tulajdonosának. Lakatos Zoltán mindent tagadott, kijelentette, hogy a piaci árúst sohasem látta. A bíróság kihallgatta a károsultakat, akik terhelően vallottak. A törvényszék Kiss Mihályt 6 hónapi és Lakatos Zoltánt 4 hónapi elzárásra ítélte. Mind-kettőjüknél a vizsgálati fogsággal 2 hónapot és 16 napot vett kitöltöttnek.

— Tolvajnak nézte a végrehajtót. Az aradi tör-vényszék Balacescu-tanácsa hatósági közeg el-leni erőszak miatt 1500 lej fő- és 500 lej mellék-büntetésre ítélte Karafa Gyuláné Cuza Voda-ucca 18. szám alatti lakost, aki 1928. decemberé-ben Kreicsovics Kálmán törvényszéki jegyzőt, ki végrehajtói minőségben járt Karafánénál, tolvaj-nak nevezte és megakadályozta kötelessége teljesi-tésében. A mai tárgyaláson Karafa Gyuláné az-zal védekezett, hogy férje nem volt otthon. A vég-rehajtó késő este járt nála. Nagyon megjött, de nem ellenszegült és a „tolvaj” kitélt sem hasz-nálta. A bíróság a terhelő tanuvallomások alap-ján a védekezést nem fogadta el és Karafánét hü-nösnek mondotta ki.

— 37.000 lej loptak a kávéházi terrazon. Timisoaráról jelentik: Petrovics Mihály nagyvá-radi cukorkagyáros és utazója Goldberger Miklós tegnap este a Lloyd-kávéház előtt ültek a ter-razon. Amikor el akartak távozni, meglepetve vették észre, hogy Goldberger aktatáskája, amely-ben 37.000 lej és váltók voltak, eltűnt, valaki el-lopta. Azonnal jelentették az esetet a rendőrség-nek, amely megindította a nyomozást.

Rövid táviratok egy mondatban

+ Bratianu új politikai expozéja készül. Bucurestiből jelentik: Hétfőn kezdődik meg Bucurestiben a liberális párt központi bizottságának ülése, amelyen Bratianu Vintila tájékoztatni fogja a megyei szervezetek vezetőit az aktuális politi-kai kérdésekről.

+ Elmarad Averescuék tavaszi tüntetése. Bu-curestiből jelentik: Az Averescu-párt tavaszra tervezett demonstrációja elmarad, mert a megyei szervezetektől beérkezett jelentések szerint a párt képtelen népesebb nagygyűlést tartani.

+ Beküldték az új erdélyi kormányzót. Ko-lozsvárról jelentik: Ma délelőtt iktatták be ünne-pélyesen hivatalába Moldovan Valér állam-titkárt, az új erdélyi tartományi kormányzót a le-mondott Dobrescu Aurel örökébe.

+ Véget ért a népszövetségi tanács ülés-szaka. (Genf, május 15.) A népszövetségi tanács májusi ülészaka ma Marinkovics szerb külügy-miniszter zárószavaival véget ért.

+ Nem szeméremértő a „Vörös kö.” Buda-pestről jelentik: A törvényszék ma tárgyalta Hans-Heinz Ewers „Vörös kö” című regényének ma-gyar fordítója, dr. Fülöp Zsigmond és a könyv-kiadó ellen szeméremelleni büntetés miatti pert. Az ügyészség indítványozta a könyv elkobzását, amit a törvényszék elutasított, majd zárt tárgyaláson a vádlottakat felmentették, miután a könyv nem tartalmaz inkriminálható dolgokat.

+ Szombaton küldik szét az európai Egyesült-Államok tervét. (Páris, május 15.) Az európai Egyesült-Államok megszervezésére vonatkozó francia jegyzéket szombaton hozzák nyilvánossá-gra és egyúttal megküldik a huszonhat európai ha-talomnak.

+ Marinkovics a bolgár határcsüdeésekről. (Genf, május 15.) Marinkovics jugoszláv külügy-miniszter ma kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy abban az esetben, ha a bolgár határon be-töréseket rendező macedon forradalmi bizottság nem hagyja abba akcióját, az ügyet a népszöve-tség elé fogja terjeszteni.

+ A népszövetségi tanács legközelebbi ülése. (Genf, május 15.) A népszövetségi tanács szept-ember 5-én tartja legközelebbi ülését.

— A román újságírószervezet tiltakozik a lapelkobzások ellen. Bucurestiből jelentik: A Dimineata jelenti: Az újságírószervezet végre-hajtó bizottsága ma teljes ülést tartott. A vég-rehajtó bizottság mélyeségs sajnálkozását fe-jezte ki a bucaresti-i lapok elkobzása miatt. A szervezet vezetősége a kormány ezen meg-nyilatkozásában a sajtó szabadságának alkot-mányban biztosított megsértését látja. A vég-rehajtó bizottság felhívást intézett az ország minden újságírószervezetéhez, hogy hasonló módon tiltakozzon a kormánynál a lapelkobzá-sok miatt.

— Saint Aulerie Bucurestibe megy. Bucurestiből jelentik: Május 27-én Bucurestibe ér-kezik Saint aulerie, a neves francia politikus, volt bucaresti-i francia követ. Fogadására nagy ünnepeket készítenek elő.

— Sombeck grófnő visszakapta ékszerét. Bucurestiből jelentik: Vaida befügyminiszter személyesen nyújtotta át Sombeck lengyel grófnének, a bucaresti-i lengyel követ felesé-gének az élrablott és megtalált ékszereinek egy részét.

— Horthy villát ajándékozott az újságírók szanatórium-egyesületének. Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó visegrádi villáját az újságírók szanatórium-egyesületének adományoz-ta. A villát nagy kényelemmel berendezték és június 16-án átadják rendeltetésének. Az új sza-natóriumban a penzió ára napi 5.50—7 pengő kö-zött váltakozik.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleményei. Értesítjük a volt Acsev. nyugdí-jasokat, hogy nyugdíjuk kifizetése az állomá-son, e hó 16-án, pénteken reggel 8 órától kez-dődőleg és bezárólag e hó 17-én estig történik, mié-rt is kérjük, hogy a jelzett napokon nyug-díjukat okvetlen vegyék fel. Egyben értesítjük a CFR és volt MÁV nyugdíjasokat, hogy 18-án, vasárnap délután 2 órától kezdődőleg, este 8 óráig, egyesületi irodahelyiségünkben történnek a nyugdíjkifizetések. Az elnökség.

— Doktorátushoz költ az ügyvédi gyakorlat folytatását. Bucurestiből jelentik: Több képviselő aláírásával törvényjavaslatot nyújtottak be a kamara elnökségének az ügyvédi gyakorlat egységesítésére és szabályozására vonatkozólag. Voicu-Nitescu igazságügyminiszter magáévá tette a javaslatot, amelyben az önbírái némi módosításokat eszközölt. Az új tervezet szerint az ügyvédi gyakorlat folytatásához az egész országhoz a jogi doktorátus szükséges. Az egységesített ügyvédi törvényt a miniszter csak 1933. június elsején szándékozik életbe léptetni és ezen az időn túl az ügyvédi karra csak jogi doktorátussal bíró jeleket vehet föl tagjai sorába.

— A sörözásra kerülő felmentést kérők és naturalizáltak névelmérése. A központi rendőrség katonaiügyi osztálya felhívja a sörözásra kerülők figyelmét, hogy az 1909-ben született ifjak sörözése folyó év május 30-án kezdődik, a következő sorrendben: A és B kezdőbetűkkel május 30-án; C, D, E, F és G kezdőbetűkkel május 31-én; H, I, J és K kezdőbetűkkel június 1-én; L, M és N kezdőbetűkkel június 2-án; O, P, R, S és Sz kezdőbetűkkel június 3-án. T, U, V, W és Z kezdőbetűkkel június 4-én. A sörözést reggel 8 órától kezdve tartja a bizottság a városháza kis tanácstermében. A pótsörözést a bizottság június 14., 15. és 16-án tartja az aradi vármegyeházán. A felmentésre jogosultak irásukat minél előbb szerezzék be és a felmentési kérvényekhez csatolva, adják be a központi rendőrség katonaiügyi osztályán. A felmentésre jogosultak is kötelesek megjelenni a sörözésen. Egyben azt is közli a rendőrség katonai ügyosztálya, hogy a felmentést igénylők irásait, amennyiben nem lesznek rendben, úgy azt a sörözések alatt adják vissza a kérvényezőknél, akik a kérvény újólag a pótsörözésen adhatják be. A jelentkezési felhívás vonatkozik a naturalizált hadkötelesekre is, ha azok korosztálya már túlhaladta az aktív katonaság idejét is.

— Ma is iratokat olvastak a Erdélyi-pörben. Budapestről jelentik: Az Erdélyi-per tárgyalását ma folytatta a Kuria és a periratok felolvasása az egész napot igénybe vette.

— Jégeláztatásokat Reusz-cég bárnikor felvesz. Pontos szállítás. Telefon 141.

Letartóztatták Laksmítati asszonyt.

Egy évi fogházra ítélték a hindu forradalmárnőt. Vörös hure a garátni söraktár körül.

(London, május 15.) Az Indiai északnyugatra lakó afgán néptörzsek ellátározta, hogy a hindu nacionalisták segítségével letartóztatták az afgán kormány tudomást szerzett az afgán mozgalomról. Felhívta a mozgalom vezetőit, hogy hagyják azt abba. Az afgánok nem fogadták meg a figyelmeztetést. Ekkor az angol kormány repülőgépekkel rendezett tüntető felvonulást, hogy az afgánokat megfélemlítse. Az afgánok a repülő demonstráció ellenére is kitartottak a hinduk mellett. Ma reggel mintegy 400 fős afgán csoport indult el a Peshavár felé. A Peshavár felé igyekvő afgán-csoport felett ismét megjelentek a demonstráló angol bombavetős repülőgépek, ennek ellenére az afgánok tovább folytatták útjukat Peshavár felé. Mielőtt azonban céljukat elérhetők volna, a rendőrség eléjük vonult. Az afgánok a rendőrség között nem történt incidens, mert a rendőrség felszólította a vezetőket, hogy érjenek el szándékuktól és forduljanak vissza. A vezetők vonakodtak a felszólításnak eleget tenni, majd kategórikusan ellent mondtak. Erre a rendőrség az afgán vezetőket letartóztatta. A letartóztatott afgán vezetőket a peshavári börtönbe szállították.

Laksmítati asszonyt, aki a madraszi nacionalista kongresszus vezetője volt és a madraszi söraktárakat akarta felszabadítani a rendőrség letartóztatta. Laksmítati asszony egybeként az első asszony letartóztatottja a hindu nacionalista mozgalomnak. A rögtönítélő bíróság Laksmítati asszonyt egy évi fogházra ítélt.

Jelapurban az utóbbi napok alatt kisebb zavargások voltak. Komoly összetűzésre azonban nem került sor s így a zavargásnak sem letartóztatottja, sem sebesültje nincs.

Kalkuttában szerdán németi gyászt tartottak a hinduk ösz függetlenségi vezérük, Abbas Tyabji hat havi fogházra ítéléseért. A gyász napján a nacionalisták és az önkéntesek között összetűzések voltak. Az összetűzéseknek öt hindu sebesültje van.

London, Bombayi jelentés szerint a garátni söraktárakat minden oldalról drótsóvénnyel védik, a nacionalisták tervezett támadása ellen. Nagyobb csapatokat rendeltek ki a söraktárak védelmére. A rögtönítélő bíróság négy hindut 26 hónapi fogságra ítélt. A bennszülöttek megtámadták az angol katonaságot és egy közlegényt megölték. A kalkuttai rendőrök gummitobakkal számos zundulót megsebesítettek.

Hogyan írják meg ezt a témát a különböző nemzetek szakszervezeti írói.

Az amerikai szerző:

A vas-érszűt elnöke beleszert a gépitő-kisasszonyra és elveszi feleségül. Fiatalember, aki a harvardi egyetem hallgatója nem írja meg az eseményt. A fiatalember egy fürdőhely golfpályáján megismerkedik a csinos fiatalasszonnyal, de a hölgy nem akarja lévenni az inkognitóját. Beleszeret a nőbe, aki fändevúra várja. A fiatalember a kritikus pillanat előtt tudja meg, hogy az illető az apjának a felesége. Az apa is megtudja ezt a borzalmas fordulatot és bánatában ivásnak adja magát. A végén az alkohól megöli s a fiatalember feleségül veszi a fiatal nőt. Tanulság: Nem szabad megszegn az alkohollal.

A francia szerző:

Az öreg márkli boldog házasságot el ifjú feleségével, aki viszont a márkli első házasságából származott fiatalembert boldogítja szerelmével. Az öreg azt tervezi, hogy felveszi a versenyt a fiával és e célból eszmecsere-t folytat Voronoffal, aki kapulét énekelve lép be a színre. Végül apa és fia elhatározzák, hogy megjelennek a nőnél és megkérlik, hogy válasszon közöttük. Hálószobájában keresik fel a fiatalasszonyt, akinél kényes helyzetben találják Voronoff dr.-t.

A német szerző:

A német császári ezredes feleségül vesz egy fiatal frankfurti kisasszonyt. A hölgy be-

leszeret férjének első házasságából származott fiába, aki szöke, mint a pilseni sör és fűszár, civilben. A fiatalember azonban nem hallgatja meg a nőt, az asszony a férjénél panaszkolva be. Kiderül, hogy a daliás ifjú nem vonzódik a hölgyekhez, mire nagysága beép az Udvar seregébe.

A szovjet szerző:

A volt nagyherceg feleségül vesz egy munkásleányt. Az ifjú asszony azonban a nagyherceg fiát szereti. Mint jóérzelmi kommunista azonban nem tartja illőnek egyszerre két született főurat boldogítani és éppen le akart mondani a fiatal urról, amikor kiderül, hogy az ifjú nem is fia a nagyhercegnek, csupán fogadott gyefiúneke és egy vasmunkás az igazi apja.

Dekobra így fejezi be a cikket:

— Végül jön egy osztrák librettista, a négy darabot összegyűjti és ir belőle egy ötödiket.

Férjét vádolja, hogy ő bízatta fel a gyilkosságra.

Egy év előtti gyermekgyilkosság a temesvári tabla előtt.

Temesvárról jelentik: Még tavaly májusban történt, hogy Nadab községben Mladin Jánosné, született Crai Anna a Körös partjára csalta négy és fél esztendőes tinokabesét, a kis Crai Pétert és a folyóba lökte. A gyermek belefulladt a Körösbe. A csendőrség megállapította, hogy a gyilkosságot a bestialis nagynén: elkövette azért, hogy elhalt fivérének apai jussát megszerezze. Az asszony vallomásaiban azt adta elő, hogy férje bízta fel a tette. Az aradi törvényszék elsőfoku tárgyalásán azonban őt mondotta ki bűnsnek, amiért a tizennyolc éves asszonyt tizenöt évi kényszermunkára ítélt, míg a férjet fölmentette. Az ügyész az asszonyra vonatkozó ítéletben megnyugodott, a férjet azonban mint felbujtót kívánta elítélni és ezért a táblához felelőbevitelt jelentett be, ahol az asszony enyhülésért szintén felelőbevitelt.

A temesvári tábla ma tárgyalta az ügyet. Niculescu ügyész kifejtette, hogy a feleség vallomásából kiderül, hogy a férj volt a felbujtó. Dr. Ispravnic Sever, az asszony egyik ügyvédje előadta, hogy

ha az asszony tényleg bűns, a férje kergette bűnsbe.

Ugyanígy hangnemből beszélt az asszony másik védője, dr. Fehér Antal temesvári ügyvéd is. Dr. Cotiari Romulus, a férj védője, kéri az aradi ítélet helybenhagyását. Ezután szembesítés következett, amelynek során az asszony

nyíltan szemébe vágta urának, hogy ő bízatta fel a gyilkosságra.

Az ítéletet a jövő héten hirdetik ki.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ: AZ ELHAGYATOTT, fantasztikus filmjáték az Indiai óceán szigetvilágából. Lily Damita és Ronald Colman-nal a főszerepekben.

SELECT MOZGÓ. LA PAIVA (UCCA MADONNAJA) Erkölcstdráma. Premier. Lupé Veléz kabintalakitása William Boyd és Jetta Gondal közreműködésével.

ELITE MOZGÓ: FOGOLYNO. Főszereplők: Dorothy Mackall és Milton Sills.

GRADISTE MOZGÓ. Ma utóllára EBREDES. Repriz a legszebb filmszáttal Bánky Vilma-val a főszerepben.

Bíróság elé áll Európa legnagyobb tréfacsinálója. A töltőtollkirály a német és osztrák rendőrség réme. Beszélgetés Winkler Ernő öfelségével.

(Bécs, május 15.) Érdekes per kerül tárgyalásra a most következő héten a bécsi Landesgericht egyik tanácsa előtt. Az állami hatóságok többrendbeli súlyos félrevezetésért vonják felelősségre immár tizenkettedszer Winkler Ernő töltőtollkereskedőt, aki „töltőtollkirály”-nak nevezi magát és aki — mint ismeretes — közel husz esztendeje foglalkoztatja állandóan Ausztria és Németország hatóságait és a két ország közvéleményét. — Winkler Ernő ismert figura Bécsben. Ha hosszabb ideig nem alarmirozzák a rendőrséget valamely rejtélyes gyilkosság, vagy öngyilkosság hírével, ha egy gyilkosságnál, melynek tettese ismeretlen, nem jelentkezik azonnal mint tettes Winkler Ernő, vagy ha valamely bűnügyi titok megfektetésénél nem tudatja azonnal Winkler a rendőrséggel, hogy ő mindent pontosan tud, akkor Bécsben mosolyogva kérdezik egymást az emberek: Was ist mit dem Goldfüßliederkönig?

A bécsi beváros egyik legszebb terén, a Hoher Markton van az üzlete. Kis boltelhelyiség, de annál nagyobb tábla a kirakat felett: Töltőtollkirály. Nem ahogy szokásos: „A töltőtollkirályhoz”, hanem egyszerűen itt fogadják az audienciára jelentkező egyéneket minden töltőtollak legnagyobb királya: Winkler Ernő öfelsége, vagy röviden: I. Ernő császár. Belepek az üzletbe, egy vöröshajú fiatalember áll a bolti pult mögött fehér orvosköpenyben, ennél jelentkezem. Winkler Ernő urral szeretnék beszélni.

— A töltőtollkirállyal? — kérdi a beretváltképi fiatalember indignált hangon, látszik, hogy meg van sértve, ami érthető is, mert valószínűleg Ferenc József császár se szeretne volna, ha valaki úgy jelentkezik audienciára: Habsburg Ferenczel szeretnék beszélni.

— Igen, a töltőtollkirállyal.
— Jelenteni fogom. — És a vöröshajú el-tűnik. Körülnézek. Furcsa üzlet. Az egyik falon embernagyságu címer. Hat arany töltőtoll hegye, óriási dimenziókban, bíborvörös bársonyon. Fölöttük a korona. A másik falon óriási olajfestmény: egy szakálás férfialak, koronázott fő, hermelinbe burkolt királyi figura, csak jobbkezeben a jogar helyett egy szörnyű nagyságu arany töltőtoll. A szakálás férfi III. Napoleonra hasonlít és a vöröshajú fiatalemberre, aki az imént fogadott.

Hallom mögöttem a most már ismerős hangot.

— Jelentetem a felsőgnél. — Várok. Nem jön senki. Nem bocsájtanak tovább.

— A töltőtollkirállyal szeretnék beszélni.
— A vöröshajú rámpéz.

— Tessék! — Ő a töltőtollkirály. Bejelentett saját magánál.

— Nem szeretek nyilatkozni — mondja. Nag peremben, amelyet a következő napokban tárgyalnak, el fogom mondani életem történetét. Most, hogy nagyszerű pályafutásomat ezzel a montsre-pörrel lezárom, le fogom leplezni azt is, hogy miért vezettem félre annyi sikerrel husz éve két ország hatóságait.

Gondolkodik. A kezét nézi. Hosszu, finom ujjai vannak. Óriási, jól ápolt körmei. Legalább két centiméter hosszúak. Aztán előveszi periratát. Hatvan oldal. Nagyon büszke rá. Na meg arra, hogy a bécsi Landesgericht nagytermében kell lefolytatni a perét. Olyan erős az érdeklődés. Aztán mégis mesélni kezd:

— 1911 december havában a drezdai udvari ékszerésznek, Man Henriknek Edgar Henckel gróf látogatását jelezték; 70 éves gróf, akit titkárja kísért, meg is jelent az ékszerésznél, ellenben ékszer nem vásárolt. Néhány órával később drezdai hotelemben letartóztatott a rendőrség. A jelentéktelen komédiából, amelyet szintén kedvemben eszeltem ki, sorstragédia lett. Huszonegy éves voltam. Gyerek. Okirathamisításért és csakis kísérlete miatt hat évi börtönre és tízevi becsületvesztésre ítélték. A felebezéseimret elutasították, amíg a szász király megkegyelmezett. Bécsbe utaztam. Megalapítottam a „töltőtollkirály” céget. A konkurrenciam, betörettek az

üzletembe, ellopták komissió-árúmat. Nyolc havi börtönbüntetésre ítélték. Igazságtalanul. Ekkor határoztam el, hogy egyedül magam felveszem a harcot a hatóságok ellen. A rendőrség, a justícia ellen. Amint azóta tettem, mind ezért tettem.

Elkomorodik egy pillanatra. Aztán hirtelen felragyog az arca:

— Világszenzációk lettek a misztifikációim. — És felsorolja nagy tetteit. Egy párat azt hiszem kifejejtett. Tul sok volt.

— Carnuntumból egy híres arisztokrata becsuleveleit irtam meg. Napokig keresték a holtestét. Az Anninger nevű hegyen olyan nyomokat találtak, hogy ott meggyilkoltak egy Henckel grófot. 100.000 arany márkát tűzött ki a rendőrség a gyilkosra, amikor jelentkeztem. Amikor titokzatos módon meggyilkolták a bécsi Molitor asszonyt, jelentkeztem mint gyilkos és megbénítottam a nyomozást. Közben persze állandóan rehabilitációmon dolgoztam. Hiába. Aztán egy szép napon a most elhunyt Sternberg Adalbert gróf nevében a város összes ékszerészeit a Grand Hotel halljába rendeltem egy-egy gyöngygyaklással. Több száz milliórd volt akkor együtt a hotelhallban. Megrendeztem a bécsi Maria Mayer dirigensnő berlini koncertjét, amelyen Európa mulatott. Apróhirdetést tet-

A közoktatásügyi minisztérium más ingatlanát ajándékozta a lippai gimnáziumnak.

— Érdekes polgári kereset. — Hiábavaló investálás. —

(Arad, május 15.) Érdekes polgári kereset futott be a napokban a temesvári törvényszék iktatójába. Felperes a lippai állami gimnázium, az alperes pedig Vasilescu Misa lippai lakos, kormánypárti vezérkortes.

A polgári per előzményeül szolgál, hogy a lippai állami gimnázium nem rendelkezett fizikai laboratóriummal. A gimnázium igazgatósága még az elhunyt iskolaévben feliratot intézett a közoktatásügyi miniszterhez, amelyben ingyenes telek kiutalását kérte egy újonnan építendő, modern fizikai laboratórium felépítéséhez. Csakhamar megérkezett az illetékes minisztérium válasza, amely közvetlenül az iskola mellett, egy üres telket adományozott az állami tanintézetnek, a fizikai tanterem felépítéséhez.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, május 16.

Bucuresti, 17. A Marcu-zenekar könnyű és román zenéje 18.30. Marcu-zenekar. 19. Rádiógyetem. 20. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny. 21.45. Vasilescu énekesnő dalestje. 22.15. Szimfonikus hangverseny. Belgrád 11.30. Gramofon 13.45. Déli zene. 19. Kávéházi zene. 21. Kolpikov zongoraművész játéka. 22. Egyedül, vigjáték. 22.45. A rádiónégyes hangversenye. 23.45. Balalajkzene — Berlin. 17.30. Szórakoztató zene. 19.20. Mainardi esellóművész játéka Sándor Árpád zongorakísérettel. 20.30. Fuvós hangverseny. — Torino. 20.15. Hat számból álló vegyeszene. 21.30. Szimfonikus hangverseny. Utána könnyű zene. — Toulouse. 20. Harmonikázás. Műdalok. 21.20. Vigopera-részletek. 22. Könnyű zene — Wien. 13. Geiger-zenekar. 16.30. Gramofon. 17.30. Hangverseny. 19. Humor a kulisszák előtt és mögött. felolvasás 21. Emberek a fénykévében. — Budapest. 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 1.05. Szalonzenekari hangverseny. 6. Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 7.25. Zongoranégyesek. 9. Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 9.50. Részletek Szilágyi-Eisemann: „Alvinci huszárok” című operettjéből. Bevezetőt mond s az egyes számokat konferálja Szilágyi László. A kísérettet a Mándits-szalonzenekar adja, a szerző vezényletével. Közreműködnek: Tóth Erzsébet, Zilahy Irén, Lauriszin Lajos és Sebő Miklós 11.10. A Fejes-szalonzenekar, az Ostende-jazz és Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye.

SZOMBAT, május 17.

Bucuresti, 17. A Leon-zenekar játéka Moscovici előadóművész fellépésével. 18.30. Leon-zenekar. 19. Rádiógyetem. 20. Gramofon. 21. Színházi előadás. 22. A Mutafian-zenekar játéka (mandolin). — Berlin. 17.30. Leipzig. 19.20. Bleyer-Mihályfi Lili dalokat ad elő hárfakísérettel. 20. Frankfurt. 20.40. Rádiózenekar. 22. Muzi és rádió, vidám előadás. Utána tánczene. Toulouse.

Balaton! Gyermeküdülő Balatonellen

fiúk és leányok részére. — Gondos felügyelet. Német társalgás. — Sport. Felvilágosítást nyújt: Dr. Páztorné Internátusa, Budapesi, Dávid-utca 25. — Telefon: 191-43.

tem közzé, hogy „dusgazdag özvegy fehér rúzsával” megismerkedne a hangverseny egy fiatalemberrel. Óriási botrány tört ki. A bécsi operaból előtt értesíttem a rendőrséget, hogy lövöldözni fogok a teremben.

— Ötszáz rendőr vette körül az operát és mindenkit megvizsgált. A Raxon titokzatos öngyilkosságot rendeztem. Végül egy német nacionalista vezér becsulevelét irtam meg, aki állítólag a Königsebe ölte magát. A levél olyan valószínű volt, hogy lázas nyomozás indult. Volt benne egy üdvözlés régi barátomhoz: a szász királyhoz. Igazat irtam: nagy bajbam segített. Megkegyelmezett, amikor hat évre ítélték. Elhalgat. Nézi a kétcéntiméteres körmeit.

— És azután?

— Visszavonomlok, ha ebben a nagy perben drezdai rehabilitációm sikerül kieszközölnöm.

Körülröttünk már zajognak. Tele van a bolt vevőkkel. Nagyon jó üzlet lehet. I. Ernő öfelsége kezét nyújt. Az ajtónál utánam szól:

— Három régi töltőtollért kaphat egy ujat.

Tavasszal kezdték meg az előmunkálatakat. Alig hogy lerakták az alapokat, megjelent az iskola igazgatóságánál Vasilescu Misa lippai lakos. Egy adás-vételi szerződést mutatott be az igazgatóságnak, amely szerint a földmívelésügyi minisztérium ugyanazt a telket 20 ezer lejes örök áron Vasilescunak adta el.

Miután a telek jogilag Vasilescu Misa tulajdonát alkotja, az építkezést nyomában be kellett szüntetni. Az iskola igazgatósága már tekintélyes összegeket investált az építkezésre, így most peres úton próbál érvényt szerezni a közoktatásügyi minisztérium ajándékozási okmányának.

20. Különböző szólók. 21.25. Operett-részletek. 22. 13 számból álló könnyű zene. — Wien. 13. Gramofon. 16.30. Dostal-zenekar. 18.15. Utazás Afrikába, hangjáték. 19.30. A magányosok muzsikája. 19.50. Az Anbertrio Saint-Saens F-dur zongoratrióját játsza. 21. A whringi férfidalegylet hangversenyének részben való közvetítése. 22. Két egyfelvonásos operett. 1. Stolz: Te kedves Bécs. 2. Laszky: Három kislány. Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 1.05. Hangverseny. 6. A Kisfaiudytársaság irodalmi délutánja. 1. „A Királyhegynek mindig igaza van”. (Székfoglaló). Irta: József kir. herceg öfensége, r. tag.; felolvassa: Szaboicska Mihály r. tag. 2. „A nemlái farkasok”. Költemény. Irta: Bárd Miklós r. tag.; felolvassa: Szász Károly r. tag. 3. Novella. Irta és felolvassa: Komáromi János r. tag. 7. Weygand Tibor énekszámai a rádió házikvartettjének kísérettel. 8.30. Tárogató-est. 9.15. Vigjáték-előadás a Studióból. „Amikor az asszony ideges”. 11.15. Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye a Royal-szallóból.

Mit szól Amerika

e románia! antiszemizmushoz?

Bucuresti-b: 1 jelentik: Cita Davila, a washingtoni román követ nyilatkozott az Adoverul munkatársának és kijelentette, hogy az antiszemita excessusok igen rossz színben tüntetik föl a külföld előtt Romániát és az ország hitelét rontják. Amerikában nagy bizalmatlanságot kelt ezenkívül a kommunisták agitációja és az alkotmányos tényezők körülbizonytalan atmoszférának keltése. Egyébként pedig a pénzügyi körök igen kedvező ítélettel lennének a román belállapotok iránt.

KÖZGAZDASÁG.

A kereskedelmi szerződések egész sora áll tárgyalás alatt.

— A Maniu-kormány külkereskedelmi aktivitása. —

(Bucuresti, május 15.) A Lupta jelölti: A Maniu-kormány teljes eréllyel fogott külkereskedelmi programjának megvalósításához: Lengyelországgal, Csehszlovákiával, Angliával, Franciaországgal és Németországgal egy időben kezdte meg a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat.

Jól informált helyről származó információk szerint a Lengyelországgal kötendő kereskedelmi szerződés nagy vonásokban már elkészült, Popescu Cezar, a román delegáció Warsóban tartózkodó vezetője; most a szerződés alá tartozó cikkek vámfelfüggetlenkedésének fészletés kidolgozásán fáradozik.

Az Ausztriával kötendő kereskedelmi szerződés az élőállatexportra vonatkozik. A vámkedvezményekre vonatkozó részt már ki is dolgozták mindkét fészről. A bizottság most

tanulmányozza a díttételeket és mindössze néhány pont tekintetében kell még csupán az összhangot megteremtteni. A vonatkozó tárgyalások Bucurestiben folynak.

Angliával és Franciaországgal a kormány megnyitotta a tavaly érvényben volt kereskedelmi szerződést. Néhány nap múlva érkezik meg a magyar kereskedelmi delegáció Bucurestibe, hogy felvegye a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások fonalát.

A Németországgal folytatott tárgyalások, mint ismeretes, egyelőre holtpontra jutottak. A német delegáció május 30-ig kapott haladékot, hogy a román gabona számára megfelelő vámkedvezményt biztosítson. Amennyiben az érdekeket nem sikerül összhangba hozni, úgy június elsejével visszaállítják a két ország között a normális vámtarifát.

Utban a moratóriumi megegyezés a betétesek és az Ujaradi Takarékpénztár között.

A nagybetétesek elfogadták a moratórium megoldást. — A Bánáti Bankegyesület segítő akciója.

(Arad, május 15.) Az elmúlt hónapban részletesen beszámolt az Aradi Közlöny az Ujaradi Takarékpénztár anyagi ingadozásáról. A pénzügyet, mint ismeretes, nem győzte állni a betétesek ostromát, ezért beszüntette fizetéseit. Az Ujaradi Takarékpénztár anyagi ingadozása az ujaradi gazdák körében nagy izgalmat váltott ki. Az első pillanatokban az igazgatóság nem találta kibontakozási lehetőséget.

A bank státusának összeállítása során az igazgatóság két irányban próbálkozott megoldást találni: Először inzióra gondolt. Két aradi és egy temesvári nagybank került kombinációba. A tárgyalások felvétele során azonban kiderült, hogy a kombinált pénzügyeték egyike se volt hajlandó az Ujaradi Takarékpénztárt magábaolvasztani. A második megoldási lehetőség a moratórium volt.

Ez a megoldás volt nehezebb az igazgatóság számára, miután a parasztság megrendült bizalmát kellett visszaállítani ahhoz, hogy fizetési haladékról még csak tárgyalás is lehessen. Mivel a pénzügyet stáusa elkészült, kiderült, hogy

az Ujaradi Takarékpénztár megoldható helyzete egy háromszentes moratóriummal szilárdítható meg.

Dr. Hemmen János, vezérigazgató nyomban felvette a tárgyalásokat a betétesekkel. Először a nagybetétesek kerültek sorra. Dr. Hemmen János, — akinek személye iránt nagy szimpátiával viseltetnek a gazdák — egyenként tárgyalt a nagyérdekeltségű gazdákkal. Arra hivatkozott, hogy a moratórium az egyedül lehetősége annak, hogy pénzükhöz jussanak, mert ha a pénzügyetét esőbe kergetik, úgy senki sem lát pénzéből egy bant sem.

A kiszivárgott hírek szerint a nagybetétesek elvben elfogadták ezt a megoldást.

Az igazgatóság most már a kisbetétesekkel tárgyal a moratórium kérdésében. Egyelőre még nem teljes az összhang a betétesek és az igazgatóság között, mert a betétesek ragaszkodnak a két éves moratóriumhoz, viszont az igazgatóság szanalási tervét csak három év alatt képes végrehajtani.

Az Ujaradi Takarékpénztár segítségére siettek az összes ujaradi kisbankok, sőt az aradi Bánáti Bankegyesület is olyan értelemben, hogy segédkeznek az Ujaradi Takarékpénztár igazgatóságának abban, hogy visszacserezzék a gazdálkodók bizalmát és ezzel megszilárdítsák az ujaradi pénzügyet.

Nagyon fontos hírek a gabonavilágpiacokról.

Mint ismeretes, 30 millió dinár alaptőkével alakult meg Jugoszláviában az Állami Mezőgazdasági Kivitelei Intézet. Az alapszabályok szerint az évenként elért tiszta nyereségből 8 százalék osztalékot a magánrészvényesek kapnak, a nyereség 25 százalékát tartálékolják, 5 százalékból pedig az alkalmazottak részére létesítenek nyugdíjalapot.

Az amerikai mezőgazdasági gépgyárak produkciója 1929-ben is nagy mértékben emelkedett, egyedül a traktorból 210.000 darabot állítottak elő, úgy, hogy most az Unióban egy

Mirdesson a 45 éve fennálló Aradi Közlönyben

Flit gyorsabban öl! Sárga kanna — fekete sárvall!

Rizárdiagos vezérképviselő Romániában: STANDARD GROCERIA Bucuresti

millió traktor dolgozik. A gyárak termelése tavaly 650 millió dollár értéket reprezentált. Sajnos azonban, a mezőgazdasági gépek nem fogyasztanak agrártermékeket, az amerikai lapok kesetű humorral állapítják meg, hogy mennyivel jobb volt a ló, amely segített is elfogyasztani a közreműködésével betakarított terményeket.

A német-lengyel rozs-szindikátus első évi működése meglehetősen szomorú eredménnyel végződött, de ebben része van annak is, hogy a szindikátus későn kezdte meg működését, ezenkívül érezte az orosz és magyar rozsversenyét. Németország először 20.000 métermázsára lengyel rozsot vett át, majd a második megállapodás szerint havi 60.000 métermázsára exportjáról volt szó. Április végéig mindössze 400.000 métermázsára rozsot tudott a külföldön elhelyezni a szindikátus és ebből 20.000 métermázsára német rozsra esik. A szindikátus készlete most mintegy 2 millió métermázsára rug, amelynek elhelyezése egyelőre legalább is problematikus.

A német kormány a napokban értekezetet tartott a rozs-krisis ügyében. Megállapították, hogy az új fermésig 700.000 tonnával több rozsot kell elfogyasztani, mint tavaly. E cél elérése érdekében csak a csósnal denaturált takarmányrozs, rozsnelasz és rozskenvérpropaganda a lehetséges módok.

= Három százalék az angol bankráta. Lőndönből jelentik: Az Angol Bank mai ülésén a bank-kamatlábát 3 százalékban állapították meg.

= Zágrábban lesz a közép-európai értéktőzsdék konferenciája. A napokban Bécsben tanácskozást tartottak az ottani, a prágai, a budapesti, a zágrábi és a Belgrádi értéktőzsdék főtikarai, amelyen a legközelebb Zágrábban megtartandó közép-európai értéktőzsdéi kongresszus előkészítéséről tanácskoztak. Sem a kongresszus pontos dátumát, sem pedig annak teljes napirendjét nem döntötték el véglegesen, a zágrábi értéktőzsdé most közvetlenül fog érintkezésbe lépni a többi közép-európai társintézménnyel, valószínű azonban, hogy a tanácskozások május utolsó napjaiban, vagy június elején lesznek.

= A magánbiztosítók állami ellenőrzése. Bucurestiből jelentik: Mirto Ipari és Kereskedelmiügyi miniszter ma ismertette a sajtóval a biztosítási törvényjavaslatot, amely szerint külön hivatalt állítanak fel a magánbiztosítók ellenőrzésére.

= Javult a magyar külkereskedelmi mérleg. Budapestről jelentik: Magyarország külkereskedelmi mérlege az év első negyedében 2.5 millió pengővel emelkedett. Az emelkedést főleg a megkönnyített állatexportnak lehet tulajdonítani.

AZ UJSÁG
Utazási Irodája
 BUDAPEST, VII. BRZSEBET-KÖRÜT 43.
 Lévelben is készséggel áll mindenkinék rendelkezésére teljesen díjtalanul.
HA UTAZNI AKAR,
 feltétlenül az Ujság Utazási Irodájához forduljon felvilágosításért. — Szakszerű válaszok, gyors és pontos elintézés.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézősködékre válaszolunk. Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

ALKALMAZÁS.

JÓLFOZÓ SZAKÁCSNÓ ruhához jó bizonyítvánnyal azonnalra felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 1454

JOBONYITVÁNNYAL rendelkező ügyés szabaleányt keresek. Jelentkezés d. e. 9-11-g. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 300

RÖGTÖNI felvételre kerestetik román német levelező vagy levelezőné Astra, Arad „A” igazgatóság. 2114

HÁZMESTERPÁR, gyermektelen asszony, mindenes takarításért lakást, fizetést kap. Haász iroda, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. 2128

JÓLFOZÓ, tiszta szakácsnőt azonnalra felveszek, volt Simonyi-u. 13. 2131

LAKÁS.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Aszjalos Sándor-u.) 3. 800

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Kiadó

négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével azonnalra a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FELHIVOM a nagyérdemű közönség b. figyelmét Str. Horia (Széchenyi-u.) 1. Neuman-palotában levő bizományi üzletre, hol szebbnél-szebb keleti perzsaszőnyegek, Altwien ezüstök, antik butorok, festmények, dísz tárgyak, komplett szobaberendezések, egyes butor darabok, antik órák, vitrinek, hegedűk, zongorák, utazó kofferok, álló villanylámpák, stb. kaphatók.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

CSUKOTT Buick AUTÓ kifogástalan, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 2021

KERESEK fonott kerti garnitúrákat, harmoniumot, gyári és perzsaszőnyeget, ezüst tárgyakat és egyéb stb. antik butorokat, komplett szobaberendezéseket, márkás dísz tárgyakat stb. Kívánatra házhoz is megyek. SALGÓ-NÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. sz. Neuman-palota 1000

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

NAGYMENNYISÉGŰ PLEHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóiban. 1151

ÜRES FESTEKES HORDÓK eladók. — Cím az Aradi Közlöny kiadóiban 1454

MACULATURA PAPIR 5 káros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

GARAGE AUTOBOX Str. Muresianu (Náder) 5. Autó karbantartás, zsírozás és mosás, havi bérletbe (autópenzió.) Box havi 1000 lejért kiadó. Éjjeli szolgálat. 2129

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmeleltető és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Végre!

valami, ami olcsóbb mint külföldön

Motorbicikli

350 cm³

F. N.

Ausztóriában. . . Sh 1975 = Lei 44.500

Csahszlovákiában Kc 9500 = „ 47.500

Magyarországon Pgo 1375 = „ 40.000

Romániában . . . Lei 36.800

és 6% eassasconto készpénzfizetés mellett.

Autobox Garage Arad

Ingyen nyaral

Vața de Jos Alvăca gyógyfürdőn, mert

Pensiórendszerben háromszori ötközés, lakással naponta Lei 160.— és személyenként

Csusz. Rheuma.

Természetes meleg kénés és szén-savas források csodás és páratlan eredményt biztosítanak. — Kitűnő konyha, elsőrendű állandó zene, portmentes hegyi levegő, kurasalon, tennis és tekepályák. Állandó orvos.

Köszvény. Női bajok. Kérjen azonnal prospektust. Az igazgatóság.

Maculatura papir 5 káros csomagokban olcsón kaphatók az Aradi Közlöny kiadóiban.

Az új nyári menetrend.

ÉRVÉNYES 1930. MÁJUS 15-től.

ARAD—TEMESVÁR: Gyors indul 17.17; érkezik 18.33. Személy indul 1.50; érkezik 3.15. Személy indul 5.48; érkezik 7.17. Személy indul 14.15; érkezik 15.45. Személy indul 20.50; érkezik 22.16 órákor.

TEMESVÁR—ARAD: Gyors indul 12.45; érkezik 14.02. Személy indul 4.45; érkezik 6.10. Személy indul 7.45; érkezik 9.12. Személy indul 15.05; érkezik 16.36. Személy indul 22.52; érkezik 0.14 órákor.

ARAD—SIMERIA—TEIUS: Or. expr. indul 6.43; Simeriára érkezik 9.14; Teiusra érkezik —; Epress indul 0.25; Simeriára érkezik 3.11. Teiusra érkezik 4.47. Gyors indul 17.13. Simeriára érkezik 20.19. Teiusra érkezik 22.08. Személy indul 7.06. Simeriára érkezik 11.43. Teiusra érkezik 13.51. Személy indul 20.45. Simeriára érkezik 1.35. Teiusra érkezik 4.00 órákor.

TEIUS—SIMERIA—ARAD: Express indul 1.49. Simeriáról indul 3.30. Aradra érkezik 6.20. Or. expr. indul —; Simeriáról indul 21.49. Aradra érkezik 0.20. Gyors indul 8.42. Simeriáról indul 10.37. Aradra érkezik 13.51. Személy indul 6.05. Simeriáról indul 8.30. Aradra érkezik 13.07. Személy indul 17.17. Simeriáról indul 19.31. Aradra érkezik 0.03 órákor.

ARAD—CURTICI—LÖKÖSHÁZA—BUDAPEST. 1) Express indul 6.40. Curticiról indul 7.55. Lökösházára érkezik 8.07. Budapestre érkezik 11.45. Orient expr. indul 0.28. Curticiról ind. 1.11. Lökösházára érkezik 1.23. Budapestre érkezik 6.25. Gyors indul 14.21. Curticiról indul 15.35. Lökösházára érkezik 15.47. Budapestre érkezik 19.45. Személy indul 7.35. Curticira érkezik 8.01. Személy indul 9.25. Curticiról indul 10.32. Lökösházára érkezik 10.50. Budapestre érkezik 19.10. Személy indul 13.30. Curticira érkezik 14.10. Személy indul 18.34. Curticiról indul 19.30. Lökösházára érkezik 19.48. Budapestre érkezik 5.00 órákor.

BUDAPEST—LÖKÖSHÁZA—CURTICI—ARAD. 1) Or. express Budapestről indul 0.25. Curticira érkezik 6.22. Aradra érkezik 6.37. Express Budapestről indul 17.30. Curticira érkezik 23.53. Aradra érkezik 0.10. Gyors Budapestről indul 9.45. Curticira érkezik 16.29. Aradra érkezik 16.48. Személy Budapestről indul 21.00. Curticira érkezik 8.30. Aradra érkezik 8.56. Személy Lökösházáról indul 11.15. Curticiról indul 12.10. Aradra érkezik 12.36. Személy Curticiról indul 6.32. Aradra érkezik 7.12. Személy Lökö-

házáról indul 17.05. Curticiról indul 17.50. Aradra érkezik 18.16 órákor.

ARAD—RADNA: Motor indul 10.30. Érkezik 11.40-kor.

RADNA—ARAD: Motor indul 18.10. Érkezik 19.18-kor.

ARAD—RADNA—SAVARSIN: Vegyes indul 14.10. Radnára érkezik 15.19. Savarsinra érkezik 17.12 órákor.

SAVARSIN—RADNA—ARAD: Vegyes ind. 4.05. Radnáról indul 6.12. Aradra érkezik 7.29 órákor

ARAD—PERIAM—JIMBOLIA: Vegyes ind. 5.33. Periamra érkezik 9.59. Jimboliára érkezik 10.20 órákor. Motor indul 14.04. Periamra érkezik 15.46. Jimboliára érkezik 18-kor.

JIMBOLIA—PERIAM—ARAD: Motor indul 4.20. Periamra érkezik 5.50. Aradra érkezik 7.34. Vegyes ind. 14.20. Periamra érkezik 16.10. Aradra érkezik 18.41 órákor.

TIMISOARA—ARAD—ORADEA-MARE: Személy indul 19.00. Aradra érkezik 20.30. ind. 21.05. Oradea-Marera érkezik 0.55 órákor.

ORADEA-MARE—ARAD—TIMISOARA: Személy indul 4.13. Aradra érkezik 8.03.—ind. 8.18. Timisoarára érkezik 9.45 órákor

ARAD—BRÁD: Motor indul 11.40. Érkezik 17.52-kor.

BRÁD—ARAD: Motor indul 14.25. Érkezik 20.40-kor.

ARAD—ORADEA-MARE: Személy indul 3.50. Érkezik 7.40. Gyors indul 17.20. Érkezik 20.19. Személy indul 9.40. Érkezik 13.32.

ORADEA-MARE—ARAD: Személy indul 9.30. Érkezik 13.10. Gyors indul 22.50. Érkezik 1.41. Személy indul 16.35. Érkezik 20.19 órákor.

ARAD—SEBIS: Gyorsmotor indul 17.00. Érkezik 19.51. Személy indul 6.39. Érkezik 10.08 csatl. Brád f. Személy indul 18.56. Érkezik 22.25 csatl. Otlaca f.

SEBIS—ARAD: Gyorsmotor indul 6.00. Érkezik 8.50. Személy indul 3.51. Érkezik 7.30

ARAD—PECICA—BATTONYA—SZEGED: Személy m. ind. 6.52. Pecicáról ind. 7.58. Battonyára érkezik 8.20. Szegedre érkezik 11.13. Személy indul 10.29. Pecicáról indul 11.32. Battonyára érkezik 11.54. Szegedre érkezik 13.56. Vegyes indul 13.12. Személy m. indul 17.25. Pecicáról indul 18.27. Battonyára érkezik 18.49. Szegedre érkezik 23.15. Személy indul 20.00. Pecicára érkezik 20.43 órákor.

SZEGED—BATTONYA—PECICA—ARAD: Személy Szegedről indul 5.33. Battonyáról indul 10.20. Pecicáról indul 11.13. Aradra érkezik 11.58. Személy Szegedre indul 8.10. Battonyáról indul 12.20. Pecicáról 13.05. Aradra érkezik 13.48. Vegyes Pecicáról indul 15.35. Aradra érkezik 16.07. Személy Szegedről indul 14.00. Battonyáról indul 19.10. Pecicáról indul 19.53. Aradra érkezik 20.34. Személy Pecicáról indul 6.42. Aradra érkezik 7.27 órákor.

1) Az orient exp. Bucurestiből indul minden hétfő, szerda és pénteken 12.15 perckor, míg Budapestről hétfő, csütörtök és szombaton indul.

A szerkesztésért ideiglenesen SALGÓ HENRIK felel

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol nyaralás az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel. Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16. Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J-u. Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám. Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület. Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.